

Bratislavský KURRIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Neželaný sused?

V Bratislave v uplynulých mesiacoch vzbudzuje pozornosť obyvateľov hneď niekoľko projektov. Po tom, čo boli „pre dobré argumenty“ miestnych pozastavené práce na projekte komunitného nájomného bývania pre seniorov v ružinovskom Prievoze na Parkovej ulici, sa pozornosť presúva do mestskej časti Vrakuňa.

Tu miestni poslanci jednomyseľne odmietli zámer magistrátu, aby sa v bývalej robotníckej ubytovni na Čiližskej ulici zriadil útulok pre ľudí bez domova. Nespokojní obyvatelia spísali petíciu. Súhlasne sa s ňou vyjadriilo viac ako 1700 obyvateľov.

Na druhej strane stojí magistrát, ktorý ponúka mestskej časti dlho očakávané komplexné riešenie bezpečnosti. Zároveň sa snaží vysvetľovať a hľadať riešenia priechodné pre obe strany.

Poskytnutie zázemia pre ľudí bez domova a komplexné riešenie problémov s tým spojených je agendou každého vyspelého veľkomesta. Na tom sa iste zhodnú obe strany. Aké argumenty ich rozdeľujú?

Argument - poloha

Nie je veľa mestských častí s objektami, ktoré sú tak mediálne známe a v myšliach Bratislavčanov negatívne zapísané ako Pentagon. Bytovka, ktorá vo svojich začiatkoch slúžila ako ubytovňa pre stavbárov, dlhodobo - desaťročia predstavuje synonymum problémov s drogami a alkoholom.

(pokračovanie na str. 3)

(foto bk)

Chládok na Trnavskom mýte vyšiel na 70-tisíc eur

Magistrát ich snahy o kompostovanie zastavil

Podľa aktuálnych štatistík vyprodukuje 1 Slováka ročne 100 kg potravinového odpadu. Ten končí na skládkach. Následne sa stáva zdrojom skládkového plynu s negatívnym dopadom na klímu. Rovnako negatívny je aj pre zdravie ľudí vzhľadom na šírenie baktérií. Cieľom samospráv má byť tento trend zvrátiť. Prispieť k tomu má aj komunitné kompostovanie.

So susedmi, v mestskej časti Rača, si Lubomíra vytvorila komunitu, ktorá sa rozhodla kompostovať a prejsť od slov o šetrení prírody k aktívnemu zodpovednému správaniu, keďže ako sama hovorí „horí nám pod zadkom“. Jej záujem

a snahu podporilo ďalších 11 susedských rodín. Matka vtedy dvoch detí sa tak rozhodla vložiť zvyšky svojej energie do projektu za správnu vec a pustila sa do akcie. To však ešte netušila, čo ju na dlhej ceste ku „legálnemu“ kompostovaniu v Bratislave čaká.

Proces žiadosti skomplikovala korona aj byrokracia

Keď sa začiatkom februára 2020 dohodla so susedmi, začala zisťovať, telefonovať a hľadať možnosti ako vo veci ďalej postupovať. Do žiadosti bolo potrebné zapracovať aj úkony, na ktoré si sama netrúfala.

(pokračovanie na str. 3)

Zahusťovanie výstavby v Rači si želá najmä "zvláštna" aktivita

Nielen o zvláštnej aktivite mladých ľudí z celého Slovenska, ktorí sa rozhodli zapojiť do pripomienkovacieho konania na magistráte, ale aj o nedostatku kapacít v školách a škôlkach, či plánovanej masívnej výstavbe, sme sa porozprávali so starostom MČ Bratislava-Rača Michalom Drotovánom.

Skúsme začať odpočtom. Čím by ste sa mohli svojim voličom odprezentovať po vyše dvoch rokoch v úrade?

Napriek pandemií, ktorá vo viacerých veciach zbrzdila naše plány, sa poda-

rilo napríklad vybudovať a otvoriť nové futbalové ihrisko s bežeckou dráhou, hokejbalové ihrisko na Tbiliskej, zatepliť materskú školu Cyprichova. Vybudovali sme viacero nových chodníkov a veľa chodníkov sa podarilo aj rekonštruovať. Získali sme do správy od železníc veľké plochy na Rendezi, revitalizovali sa detské ihriská, pripravil sa najväčší projekt za posledných 30 rokov – ZŠ Plickova s 25 triedami, telocvičňou a zázemím, kde prebieha aktuálne súťaž na zhotoviteľa stavby.

(pokračovanie na str. 5)

Vysadili 12-metrové stromy

Na bratislavskom Trnavskom mýte pred tržnicou vysadili začiatkom mája päť platanov, ktoré majú 12 metrov a dovezli ich z Holandska. Vysadené boli do takmer dvojmetrovej jamy so stromovým substrátom a 1,2 metrovými hlbokými zakoreňovacími bunkami. Hlavné mesto tak začína obnovovať dlhodobo zanedbaný priestor pred tržnicou. Práce by mali trvať do konca mája.

V lete sa plocha výrazne prehrieva, niet sa kde schovať

Napriek tomu, že pred štyrmi rokmi sa táto plocha rekonštruovala, pobyt v tomto priestore je podľa mesta počas horúcich letných dní pre prehriaty asfalt neznesiteľný. "Chceme, aby už ľudia nemuseli čakať na MHD pod slnkom a v horúčavách. Videli som jednu fotografiu, kde ľudia stoja za sebou v rade v tieni stĺpa verejného osvetlenia a bolo jasné, že tu musíme dostať tieň a najlepšie zo stromov," priblížil primátor Bratislavy Matúš Vallo.

Aby sa stromy uchytili v náročnom prostredí, mesto použilo prekoreňovacie bunky. Vybraný druh stromu je podľa samosprávy odolný aj voči vyšším teplotám a klimatickým zmenám a vďaka svojej mohutnosti i rýchlemu rastu pomôže tento priestor v lete schlaďiť. Nákup platanov spolu s dopravou vyšiel na 70.000 eur. Primátor poznamenal, že sa snažia rokovať so súkromnými firmami, ktoré sídlia v okolí, aby nákup za-financovali.

Ďalšie financie investuje hlavné mesto do prác, aby pri platanoch vytvorilo miesto na sedenie a umiestnilo dlažbu. Vytvoriť chce síce menší, ale komfortný verejný priestor, ktorý bude pre ľudí príjemný aj počas horúcich dní. Vallo priznáva, že priestor na Trnavskom mýte v okolí tržnice si do budúcnosti zasluhuje rozsiahlejšiu obnovu.

(TASR)

Urbanistka a krajinná architektka: Mestá treba pripraviť na dôsledky zmeny klímy.

V nadchádzajúcich rokoch nás čakajú horúce a suché letá s privalovými zrážkami a zimy bez snehu. Vyhliadky na to, ako sa zmení nielen Bratislava, ale celé Slovensko vplyvom klimatických zmien, nie sú veselé. Práve naopak. Mali by nás motivovať k tomu, aby

sme znížili uhlíkovú stopu a aby sme sa na blížiacu sa zmenu klímy pripravili.

V tomto duchu už uvažuje napríklad Karlova Ves, kde poslanci schválili Klimatický Akčný plán spracovaný pod vedením Zuzany Hudekovej, ktorá je presvedčená o tom, že každá mestská časť

môže postupnými krokmi začať aj sama od seba.

Asi sa nedá nevšimnúť si, že zmena klímy sa už v našom prostredí deje. A predpokladajme, že tento proces už nezačneme.

Na jednej strane musíme radikálne znížiť uhlíkovú

stopu, lenže také veci, ako je priemysel, neovplyvníme. A toto sú veci, ktoré sa dajú istým spôsobom spočítať a tomu sa venujem tiež. V mestách sa produkuje približne 70 % skleníkových plynov, čiže oni na jednej strane spôsobujú ten problém, ale na druhej strane aj majú

v rukách všetky riešenia. Napríklad nízkouhlíkové, resp. bezuhlíkové riešenia pre mestá, to je smer, ktorým by sme mali ísť.

Ako konkrétne si vieme tieto klimatické zmeny všimnúť? Ak teda ešte náhodou niekto ten pocit nenadobudol.

Už teraz môžeme vnímať, že nám v Bratislave postupne ubúdajú zimy a snehu bude čoraz menej. Kedysi pritom malo všetko svoj význam.

(pokračovanie na str. 9)

Udialo sa v meste

Klientské centrum v Ružinove

Miestny úrad v bratislavskom Ružinove bude mať nové centrum služieb občanom. Rekonštrukcia priestorov prichádza po takmer troch desaťročiach a podľa mestskej časti už bola nevyhnutná. Klientske centrum by tak malo spĺňať podmienky, ktoré sú naň v súčasnosti kladené, zvýšiť by sa mal tiež komfort aj bezpečnosť. Prvá fáza rozsiahlej rekonštrukcie sa začala v polovici apríla. Začalo sa s prípravnými prácami v dvoch menších zasadačkách a zároveň na vstupných terasách do budovy. Najviac viditeľnými budú práce vo vestibule miestneho úradu, ktoré sú naplánované na leto.

BVS so ziskom 3,6 mil. eur

Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS) ukončila rok 2020 so ziskom 3,6 milióna eur pred zdanením. Vedenie vodární tvrdí, že po viac ako trojmiliónovej strate v roku 2019 sa vrátili do ziskových čísel pre lepší manažment, efektívnejšiu prevádzku a "pretendrovanú" nevhodných zmlúv z minulosti. Efektívnejšie fungovanie BVS má umožniť v tomto aj v nasledujúcom roku zásadne zvýšiť investície do vodárenskej infraštruktúry, ktorá je v mimoriadne zlom stave. Pozitívny dosah na hospodárenie mali podľa vodární aj nové ceny vodného a stočného, ktoré v roku 2020 schválil Úrad pre reguláciu sieťových odvetví.

Pasienky čaká rekonštrukcia

Športová hala na bratislavských Pasienkoch by sa mala dočkať rekonštrukcie. Vo vestníku Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) zverejnili výzvu na predkladanie ponúk, týkajúcich sa rekonštrukcie objektu, známeho najmä ako aréna pre basketbal a hádzanú. Výzvu zverejnilo občianske združenie Národné basketbalové centrum (NBC), pričom predpokladaná hodnota zákazky je 5.349.700,84 eura bez DPH. Záujemcovia môžu predložiť ponuky do 27. mája 2021. Na financovanie rekonštrukcie použijú prostriedky, ktoré ešte v marci 2020 schválila vtedajšia vláda premiéra Petra Pellegriniho.

Na Sandbergu budú kamery

Na významnej paleontologickej lokalite Sandberg v Bratislave pribudne kamerový dohľad a doplnené a vizuálne zjednotené bude aj tabuľové značenie. Ochránari i samosprávy sa totiž na Sandbergu stretávajú s častými porušovaním pravidiel pohybu návštevníkov, ale aj ničením tunajšej chránenej flóry a fauny. Pre časté porušovanie pravidiel pohybu návštevníkov v lokalite Sandberg sa bratislavská mestská časť Devínska Nová Ves rozhodla zintenzívniť osvetu v oblasti ochrany vzácnosti lokality. Snahou samosprávy je tiež nainštalovať panoramatickú kameru dohliadajúcu na ochranu lokality.

Medickú čaká revitalizácia

Medickú záhradu, národnú kultúrnu pamiatku, v bratislavskom Starom Meste čaká revitalizácia. Mestská časť poukazuje na to, že za posledných 20 rokov sa v tomto mestskom parku vykonali len tzv. kozmetické úpravy. Počas prác bude Medická záhrada naďalej prístupná verejnosti, avšak s miernymi obmedzeniami. "Minulý rok avizovaná obnova Medickej záhrady štartuje. Je to jedna z najobľúbenejších záhrad v meste, preto ju pre návštevníkov ponechávame otvorenú. Treba však počítať s nejakými obmedzeniami," podotýka starostka Starého Mesta Zuzana Aufrichtová na sociálnej sieti.

Vybudujú dopravný terminál

Vbratislavskej mestskej časti Ružinov vybudujú terminál integrovanej osobnej prepravy (TIOP). Vyrásť má v lokalite Ostredky pri Vrakunskej ceste, blízko zastávky MHD Súhvezdná. Zastávka TIOP Ružinov bola pôvodne uvažovaná s krajným nástupišťom dĺžky 180 metrov po ľavej strane traťovej koľaje jednokolajnej komárňanskej trate. Prístup bol navrhovaný mimoúrovňovo podchodom od zastávky MHD Súhvezdná. V projekte TIOP Ružinov – odbočka pôjde o stavbu realizovanú pre zvýšenie priepustnosti trate v úseku Dunajská Streda – Bratislava.

Športovisko na Pionierskej obnovia

Športovisko na Pionierskej ulici, najväčší športový areál v bratislavskom Novom Meste, čaká kompletná rekonštrukcia. Na sociálnej sieti o tom informuje starosta Nového Mesta Rudolf Kusý, podľa ktorého má tento športový areál najlepšie roky dávno za sebou. "Ako to u nás v Novom Meste býva zvykom, to, ako má ihrisko vyzeráť, sme si nevymysleli na úrade, ale sme o jeho podobe poctivo diskutovali s miestnymi obyvateľmi," podotýka Kusý. Milovníci športu by tam mali nájsť napríklad bežeckú dráhu, futbalové a basketbalové ihrisko, stolný tenis, korčuľarský ovál, multifunkčné ihrisko a pod.

Karlovka opraví cesty

VKarlovej Vsi plánujú v najbližšom období okrem opravy výtlkov zrealizovať i komplexnejšie rekonštrukcie komunikácií. Do začiatku leta chce samospráva obnoviť tiež dopravné značenie a vymeniť poškodené značky. "V súčasnosti pripravujeme zoznam komunikácií, ktoré plánujeme opraviť," informoval hovorca Karlovej Vsi Branislav Heldes. "Navrhnutý zoznam oddelenia dopravy miestneho úradu sa upravuje podľa požiadaviek a podnetov obyvateľov, poslancov, ktorí najlepšie poznajú svoje okolie," spresnil. Investícia by mala predstavovať 50.000 eur.

Kosenie bude šetrnejšie

Kosenie popri Chorvátskom ramene v bratislavskej Petržalke bude šetrnejšie. Jeho režim upravilo hlavné mesto pre ochranu vzácného druhu rastliny zeler plazivý. Rastlina totiž rastie aj na území, kadiaľ má v budúcnosti viesť predĺženie električkovej trate na koniec mestskej časti. Mesto jej teda pripravuje nový "domov". Dbá sa tiež na prítomné hniezdiace druhy vtáctva. Zeler plazivý rastie na svetlých a vlhkých, prechodne zaplavovaných a nepravidelne vysychavých biotopoch v nížinnom stupni, napríklad na brehoch vodných nádrží, na vlhkých lúkach, v priekopách.

Upozorňujú na lovcov nehôd

Bratislavskí policajti upozorňujú vodičov na takzvaných lovcov nehôd. Ide o súkromné spoločnosti, ktoré si podľa polície svoj biznis založili na využívaní stresovej situácie pri nehodách. "Lovci nehôd sa promptne dostavia na miesto nehody krátko po nej, a to s ponukou asistenčnej služby. Možno povedať, že ich výhodný biznis je založený na nešťastí iných. Nenaľeťte im a buďte obozretní," vyzvala polícia. Tieto spoločnosti, ako tvrdí, sťažujú prácu záchranným zložkám. Asistenčné služby spojené s likvidáciou poistnej udalosti, zabezpečením odtiahnutia poškodeného vozidla sa nesmú podľa policajtov diať pod nátlakom.

Začína digitalizácia odpadu

Mesto Bratislava s mestskou organizáciou Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) spúšťajú digitalizáciu odpadkových nádob. Doplní ju testovanie automatického zaznamenávania výsypu nádob a monitorovania naplnenia vybraných kontajnerov. Snahou je efektívnejší zvoz odpadu či včasnšie zasiahnutie pri preplnených nádobách. Predpokladom sú tiež úspory v najazdených kilometroch a vyprodukovaných emisiách. Jedným z prvých krokov v rámci projektu je tzv. inventarizácia a pasportizácia všetkých zberných nádob OLO, čo predstavuje 85 000 nádob.

V Novom Meste ďalší park

Vbratislavskom Novom Meste pribudne ďalší nový park. Na viacúčelový park sa tentoraz zmení nevyužívaný priestor na Filiálke, ktorý podľa mestskej časti dlho trpel odpadom, betónom a burinou. Služiť by mal rodinám s deťmi, seniorom, psičkárom, ale aj zdravotne znevýhodneným. Na mieste, kde bol betón, pribudnú stromy, lavičky, detské ihrisko i ohradený výbeh pre psy. Ihrisko ponúkne množstvo herných prvkov pre deti, napríklad kolotoč či pieskovisko. Chýbať nebude ani trampolína, pingpongové stoly, pitná fontánka či napájadlá pre psy.

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít. Vychádza v náklade 30 000 kusov. Najbližšie číslo vychádza 16. 6. 2021

Magistrát ich snahy o kompostovanie zastavil

(Dokončenie zo str. 1)

Oslovila priateľov a po sfinalizovaní podkladov, 1. marca 2020, oficiálne podala žiadosť.

Nasledovalo obdobie, počas ktorého niekoľkokrát žiadatelia dopĺňali infor-

Kúpili sme nádoby, pletivo a všetko potrebné. Celkovo nás to stálo 500 eur;“ hovorí Lubomíra.

Prvú nádobu si tak postavili na území, ktoré nepatrí mestu Bratislava a verili, že kým ju naplnia, príde schválenie a ďalšie dve už budú stáť na príslušnom

kríky a malú záhradku pre deti - paradajky, jahody, hrášok, malina a nejaké bylinky. Tam vraciame do prírody to, čo sme si od nej vzali. A dostávame za to ešte lepšiu úrodu;“ dodáva predkladateľka žiadosti. Informácie z magistrátu stále neprichádzali.

nádobu. Keď som podávala žiadosť, mala som 2 deti a nebola som tehotná. Keď prišla odpoveď, mala som tretie (trojmesačné) dieťa;“ konštatuje Lubomíra.

Komplikovanosť a dlhé trvanie celého procesu priznala aj Bratislava. Magistrát pripravuje zmeny. „Áno, skutočne pri vyhodnocovaní žiadostí o zriadenie kompostéra vstupujú do pripomienkovania viaceré odborné oddelenia, ktorých je v procese povinne

racionalizácii celého procesu, od vytvorenia možnosti online žiadosti, cez lepšie "trackovanie" žiadostí na úrade a zredukovanie potrebných stanovísk na minimum až po prehľadné informovanie o podmienkach a postupe vopred na webe;“ dodáva.

Nebudeme čakať, kým sa úrady zobudia

V nesúhlasnom stanovisku Oddelenia tvorby mestskej zelene je uvedené, že „zriadenie komunitného kompo-

že ani ľuďom žijúcim v jeho okolí to nemusí vyhovovať. Od okolia však doposiaľ žiadna negatívna spätná väzba neprišla. Preto je trochu bizarné, že v čase, kedy všetci potrebujeme k podobným aktivitám povzbudiť, pretože klimatická kríza nezmizla, len ju prekryla iná, riešime estetickú stránku priestoru.

Obyvatelia Rače sa však nedali odradiť. To čo prírode vzali, plánujú vrátiť. Kompostujú ďalej. „Klimatická

mácie pre rôzne oddelenia magistrátu, emailom aj osobne. Trpezlivo čakali, keďže sa štartovala prvá vlna pandémie, oneskorenú reakciu pripisovali nariadeniam okolo koronakrízy.

Nádoby na kompostovanie si napokon zakúpili sami

Po pár týždňoch sa však rozhodli inak. „So susedmi sme sa dohodli, že na rozhodnutie nebudeme čakať.

mieste schválenom magistrátom.

V letných mesiacoch iniciátorku projektu kontaktovala pre doplnenie ďalších údajov aj mestská časť Rača. Pomyslela si, že projekt je už vo finále. Opak bol pravdou.

Po prvej naplnenej nádobe si po čase sami postavili druhú, následne tretiu nádobu, v prvej už mali vyzretý kompost. „Máme tu pred domom lúku, kvety,

Po 14 mesiacoch zamietavá odpoveď magistrátu

Odpovede sa obyvatelia bratislavskej Rače, ktorí mali záujem kompostovať dočkali po zhruba 14. mesiacoch, v apríli 2021. Stanovisko bolo, na ich prekvapenie, zamietavé. Radosť a dobrý pocit, vystriedalo sklamanie. „To ako dlho to trvalo je strašne demotivujúce. Naozaj plníme tretiu 600 litrovú

6-8 podľa typu pozemku. Aby sa takéto situácie neopakovali, a aby sme vlastnými zložitými procesmi nevytvárali bariéru pri kompostovaní, pracujeme v súčasnosti na zrýchlení a

stoviska ovplyvní údržbu a užívanie prilahlých pozemkov, estetiku priestoru a pod.“ Oddelenie v dokumente tiež upozorňuje, že nepodporuje individuálne zaberanie verejnej zelene, a

kríza totiž nemá v úmysle čakať, kým sa úrady zobudia;“ dodáva Lubomíra.

Jana Pohanková

Neželaný sused?

(Dokončenie zo str. 1)

Obyvatelia Vrakune sú tak možno právom citlivejší, komu a načo novovznikajúce objekty majú slúžiť. Obzvlášť ak sa pretrvávajúce problémy inej lokalite ich mestskej časti dlhodobo neriešili.

Mesto Bratislava v tejto súvislosti predstavilo v apríli balík zlepšení v kontexte bezpečnosti pre mestskú časť Vrakuna. Riešenie zahŕňa aj okolie bytového domu Pentagon. Investovať chce do rekonštrukcie verejných priestorov, plánuje vybudovať nové stále pracovisko mestskej polície, inštaláciu nového kamerového systému či zlepšenie verejného osvetlenia. Je však otázne či opatrenia prichádzajú v správnom načasovaní a vybudovanie

útulku pre ľudí bez domova v inej lokalite Vrakune ešte viac nenaštrbí dôveru v úprimné konanie vedenia mesta smerom k ich bezpečnosti.

Bezpečie vs. pomoc Hlavným argumentom tunajších obyvateľov je obava o stratu bezpečia v pokojnej časti Vrakune.

„Útulok by nemal vzniknúť v pokojnej lokalite, v blízkosti materskej, základnej a umeleckej školy, uprostred sídliska;“ argumentujú miestni.

Naopak z pohľadu mesta je táto lokalita vhodná, pretože stojí na okraji mesta a zároveň blízko na to, aby tam ľudia, pre ktorých bude služba určená, chodili. Navyše ponúklo komplexné bezpečnostné riešenie mestskej časti.

Policajná stanica by podľa prvého memoranda oboch zainteresovaných strán mala otvoriť svoje brány v deň otvorenia útulku.

Argument - štatistiky

Koľko ľudí bez domova žije v mestskej časti? Ďalší z argumentov pre vytvorenie útulku je podľa magistrátu fakt, že vo Vrakuni je registrovaných až 400 ľudí bez domova. Podľa poslanca miestneho zastupiteľstva Mareka Zajíčka sú však tieto informácie nepresné. „Ide o počet žiadostí o sociálnu službu, nie počet ľudí bez domova. Ľudia majú rôzne dôvody, prečo je miestom ich trvalého pobytu mestskej alebo obecnej úrad. Nie všetci sú ľudia bez domova. Za minulý rok dostalo jednorazovú dávku 10 ľudí bez domova a

dvom ďalším sme pomohli s umiestnením do nocľahárne. Dohromady teda evidujeme 10 ľudí bez domova;“ dodáva Zajíček.

Ak by sa napriek tomu bral do úvahy práve tento štatistický údaj, počet ľudí s trvalým pobytom na úrade, tak v Bratislave je podľa jeho informácií, minimálne 5 mestských častí, ktoré

ubytovňu potrebujú viac ako Vrakuna.

Rozhodnutie ovplyvní životy ľudí na dlhé roky

Otázka útulku ostáva naďalej otvorená. Rozhodnutie môže ovplyvniť životy ľudí na dlhé obdobie. Hľadanie riešení tak musí byť komplexné a otvorene komunikované. Ľudia

bez domova si so sebou nosia svoje osobné tragédie. Potrebujú pomoc, ale aj vhodné prostredie. Potrebujú nový domov. Ani ten náhradný však nemusí človeku pomôcť, pokiaľ susedia z obavy o svoje deti a bezpečnosť, nebudú nového suseda akceptovať.

Jana Pohanková (foto)

V MHD ubudlo oproti obdobiu pred pandémiou až o 70 % cestujúcich

Bratislavská mestská hromadná doprava ubudlo oproti obdobiu pred pandémiou nového koronavírusu približne o 60 až 70 percent cestujúcich. Odzrkadľuje sa to aj na tržbách z cestovného.

Aktuálna situácia od začiatku roka 2021 predstavuje každý mesiac pre mestský Dopravný podnik Bratislava (DPB) výpadok tržieb vo výške viac ako dva milióny eur. Od začiatku pandémie sa už výpadok vyšplhal na 25 miliónov eur.

Jedným z opatrení ako priravovať ľudí do MHD je nedávno ohlásená zľava na ročný predplatný cestovný lístok. Hoci prvotne sa môže zdať, že toto opatrenie rozpočet podniku ešte viac zruinuje, mesto si od tohto kroku sľubuje enormný nárast cestujúcich a tým aj pozitívny dopad na rozpočet.

Na lacnejší ročný lístok sa oplatí ešte počkať

Zaujímali sme sa preto u dopravcu, koľko ľudí si od spustenia kampane, čo je zhruba mesiac, zakúpilo ročnú električku, pochopiteľne, ešte v starej cene (264,2 eur), pričom kampaňová cena sľubuje ročný lístok za 199 eur. Ako uviedla hovorkyňa DPB, Ľubica Melcerová, "za obdobie od 6.4.2021 od 30.4.2021 bolo zakúpených 1218 kusov 365 dňových PCL + 2275 kusov Senior-Pasov. Dovoľujeme si však upozorniť, že zľavnené 365

dňové PCL sa začnú predávať až od 1.7.2021."

Prognózy pre DPB nie sú priaznivé

Výpadok tržieb v DPB je podľa magistrátu tak výrazný, že napriek úsporám - zníženiu počtu zamestnancov o ďalších 121 od začiatku roka 2021 či obmedzeniu výkonov, ho nie je možné pokryť, a to ani za predpokladu úplného vyčerpania kontokorentného úveru. "V roku 2020 predstavoval výpadok tržieb oproti plánovanému rozpočtu 42 percent príjmov z predaja cestovných lístkov (zhruba 19 miliónov eur)," uviedlo hlavné mesto. Zatiaľ najhorším mesiacom v rámci pandémie bol pre DPB január 2021, keď znamenal medziročne prepád z 3,6 milióna eur tržieb na 930.000 eur. Ide o 74-percentný prepád. Tento trend pokračoval aj vo februári, keď bol zaznamenaný pokles o 68 percent. "Podľa prognóz DPB bude podobná situácia pokračovať aj v ďalších mesiacoch roka 2021," tvrdí mesto.

Bratislavský primátor Matúš Vallo v apríli avizoval, že samospráva nedovolí hromadné prepúšťanie či rušenie liniek v DPB a mesto ako jediný akcionár podniku zoberie chýbajúce peniaze spôsobené výpadkom príjmov mestského dopravcu na "svoje plecia". Hlavné mesto pomohlo aj minulý rok svojmu dopravcovi. Aj vtedy odsúhlasili poslanci zálohovo vyplatiť časť zatiaľ neuhradených

ekonomicky oprávnených nákladov. Odborili tiež zvýšenie bežného mesačného transferu pre podnik.

Nárast plátov v manažmente DPB

V súvislosti s masívnym prepádom financií v DPB sme sa pýtali opäť u dopravcu, prečo začiatkom tohto roka rástli platy niektorých členov vedenia DPB. Podľa verejne dostupných informácií na webovom sídle DPB, má ísť o nárast mesačnej mzdy z 5000 na 5800 eur. "Dvomi členom predstavenstva bol zvýšený základný plat podľa dohody pred nástupom do funkcie, na základe ktorej im po roku pôsobenia a dosiahnutí určitých výkonov a úspor bola zvýšená mzda. Členstvo v predstavenstve DPB nie je iba štatutárna funkcia, ale je spojená s dennodenným výkonom a manažovaním stoviek až tisícov ľudí. Aj napriek tejto valorizácii sú základné platy členov predstavenstva DPB o 25 % nižšie ako ich predchodcov počas minulého vedenia podniku. Nové vedenie od nástupu do funkcie ušetrilo 11 miliónov eur na nákladoch spoločnosti," uviedla hovorkyňa DPB.

V súvislosti s odmeňovaním manažmentu DPB je potrebné ale dodať, že okrem vyššie uvedenej sumy, ktorá je fixná, majú v zmluve zakotvenú aj ročnú bonusovú zložku (v prípade splnenia cieľov), a to vo výške až 40 %.

(TASR, bak)

Mesto hľadá človeka na hodnotenie miliónových projektov

Hlavné mesto zverejnilo v apríli pracovnú ponuku, ktorá zaujme svojim obsahom, no je otáznou, ako na uvádzaný mesačný plat zareaguje trh, resp. jeho kvalitatívnejšia časť. Ponúkaný plat sa totiž hýbe na úrovni okolo 1500 eur za mesiac, čo môže byť pre viacerých expertov z danej oblasti menej atraktívne.

Ako uvádza samotné mesto, do Útvary správy mestských podnikov mesto hľadá analytika, ktorý pomôže vyhodnocovať investičné projekty mestských podnikov za milióny

eur. Žiadosť o pracovnú pozíciu je potrebné doručiť do 13. mája a zároveň jej súčasťou má byť aj vypracovanie konkrétneho zadania v tomto znení:

Dopravný podnik Bratislava (DPB) plánuje vybudovať novú vozovňu pre autobusy a električky na západe mesta. Presná lokalita zatiaľ nie je definovaná. Investičné náklady sa odhadujú približne na 10-30 mil. eur, podľa presnej lokality a rozsahu. Potrebujú od mesta ako 100% akcionára schválenie investičného zámeru, aby mohli projekt hlbšie roz-

pracovať. Vašou úlohou je pripraviť požiadavku na DPB na dodanie podkladov a dát, ktoré budete potrebovať na dostatočné posúdenie opodstatnenosti tohto zámeru. Môže ísť o kvalitatívne aj kvantitatívne vstupy, historické dáta aj odhady budúceho vývoja... atď. Na druhej strane, v posledných dňoch bolo vypísané výberové konanie aj na hovorcu Dopravného podniku, avšak tam nástupný plat začína už na 2000 eurách za mesiac.

(bak)

Ružinovčania nesúhlasia so zámerom nájomných bytov v Prievoze

Bratislavský Ružinov sa zásadne postavil proti investičnému zámeru hlavného mesta, ktoré na Parkovej ulici v Prievoze, v blízkosti národnej kultúrnej pamiatky Csákyho kaštieľa zo začiatku 20. storočia s parkom v anglickom štýle, plánovalo nájomné bývanie. Súčasťou záhrady je aj 120-ročná "oranžéria". Proti výstavbe obyvatelia spísali petíciu, nakoľko to považovali za neprimerané a necitlivé zahusťovanie.

Petíciu obyvatelia požadovali, aby magistrát od zámeru upustil a predmetné územie preklasifikoval tak, aby k žiadnej výstavbe nemohlo dôjsť. Hlavnému mestu zároveň odkázali, že nájomné bývanie nepatrí do zástavby rodinných domov, ale do jeho rozvojových častí. Obyvatelia si tam vedia predstaviť skôr zhodnotenie lokality na verejnoprospešný priestor vrátane rekonštrukcie historických stavieb. "Veľká škoda, že mesto nevenovalo v minulosti pozornosť tomu, čo mu v tomto území patrilo a že to nejakým spôsobom nezveladilo," poznamenal organizátor petície.

Mesto napokon ustúpilo

Bratislavský Ružinov si napokon vydýchol, nakoľko v uplynulých dňoch mesto zmenilo názor a upustilo od investičného zámeru výstavby nájomných bytov na Parkovej ulici, v blízkosti národnej kultúrnej pamiatky Csákyho kaštieľa. Vedenie mesta svoje rozhodnutie odôvodňuje silnými a pravdivými argumentmi občanov.

Starosta Ružinova Martin Chren si rozhodnutie primátora Bratislavy Matúša Valla vďaka a oceňuje ho. Mestská časť je podľa neho pripravená pomôcť nájsť vhodnejší pozemok. V rámci rokovania starosta podľa vlastných vyjadrení primátorovi prisľúbil, že pre realizáciu zámeru budú hľadať alternatívne a náhradné pozemky, teda také, kde by to ľuďom nevadilo.

"Viem minimálne o jednom, kde zatiaľ nie sú nejakí susedia, ktorým by takéto niečo mohlo prekážať a nie je tam ani žiadna historická budova," poznamenal Chren. Poukázal tiež na ďalšiu metódu, ktorá sa

mu javí ako efektívna, napríklad odkúpením bytu či bytov v nejakom súkromnom developerskom projekte.

Rozhodnutie primátora oceňuje aj miestna poslankyňa a obyvateľka Mária Barancová, podľa ktorej išlo o argumenty zohľadňujúce ráz Prievozu ako dediny, historickú hodnotu územia, či rozpor s územným plánom. "Občania dokázali pravdivou a slušnou argumentáciou zmeniť v minulosti nemožné. Dnes je to už možné, občan v demokracii sa stal spoluvýstavcom vecí verejných," konštatuje.

Občania zároveň volajú po revitalizácii územia, očakáva sa však diskusia so samosprávou a aktívna občianska participácia. Na dlhodobú snahu ochrany hodnôt tejto časti Prievozu poukazuje aj poslanec Nikolaj Gečevský. "Snažíme sa zo všetkých síl strážiť Prievoz. Je to jedna z mála štvrtí, ktorá by sa mala zachovať aj z hľadiska histórie," povedal na nedávnej verejnej diskusii.

(TASR, red)

Opäť opravujeme opravené, ovplyvní to MHD

Na Americké námestie v Bratislave sa budú musieť po niekoľkých mesiacoch od rekonštrukcie električkovej trate a jej okolia opäť vrátiť stavebné stroje. Na obnovení dlažby sa totiž začali prejavovať drobné chyby. Informuje o tom mestský Dopravný podnik Bratislava (DPB). Pre práce bude v máji uzavretá električková trať v úseku od Floriánskeho námestia po Špitálsku ulicu.

Električkovú trať a jej okolie rekonštruovali od septembra do decembra 2020. Súčasťou obnovy bolo aj nahradenie starých nevzhľadných betónových panelov za prírodnú, štiepanú, žulovú dlažbu. DPB problém nahlásil dodávateľovi stavby, ktorý na vlastné náklady zrealizuje opravu v rámci záručnej doby. Pod kamennú dlažbu namontuje betónové prepoje, ktoré vytvoria stabil-

nejší základ. Stavebné práce si však v máji vyžadujú presmerovanie električiek linky číslo 3 na obchádzkovú trasu cez Krížnu ulicu, v rámci ktorej vynechajú zastávku Blumentál a namiesto toho obslúžia zastávku Vazovova.

Výluka bude trvať od 1. do 31. mája. Výjazdy a dojazdy električko-

vých liniek 1 a 4 pre-mávajúce cez Americké námestie budú vykonané cez Vazovovu ulicu. Električky linky 9 obojsmerne obslúžia občasnu zastávku Vazovova slúžiacu na prestup s linkou 3.

(TASR, red, foto TASR)

Zahusťovanie výstavby v Rači si želá najmä "zvláštna" aktivita

(Dokončenie zo str. 1)

Aktuálne je na stavebnom konaní tiež projekt novej škôlky MŠ Tramín, dohodol sa prenájom priestorov na novú škôlku v zámere Rínok Rača. Tiež sme otvorili novú škôlku MŠ Novohorská. Náš úrad pracuje, samozrejme, aj na riešení každodenných podnetov od obyvateľov. Vysádzajú sa kvety a nové stromy. A tiež celý rok pomáhame ako obec pri náročnej situácii s koronavírusom.

Ktoré zo spomenutých väčších projektov by ste chceli stihnúť do konca volebného obdobia?

Tento rok by sa malo dokončiť ihrisko skateparku/urbanparku. Predpokladám, že sa rozbehne aj revitalizácia strediska čistoty na Rustaveliho a začne sa so stavbou ZŠ Plickova. Pevne verím, že sa dokončí aj povoľovací proces tak potrebnej materskej škôlky Kadnárova/Tramín. Veľké projekty ako školy a škôlky, od riešenia pozemkov, cez dokumentáciu, povoľovací proces, súťaženie zhotoviteľa, samotnú stavbu, kolaudáciu a následne zariadenie a otvorenie, zahŕňa časovo náročný proces.

Znamená to, že pre vás nie je dôležité, aby ste rozbehnuté projekty dokončili práve vy, v rámci aktuálneho volebného obdobia?

Viacero zámerov sa plánuje dokončiť v rokoch 2022 a 2023. Nenastavovali sme projekty iba na jedno obdobie. Snažíme sa nastaviť harmonogram investičných projektov na nasledujúcich desať rokov. Pevne verím, že bez ohľadu na to, ako skončia budúci rok voľby, sa v daných projektoch bude pokračovať. Snažíme sa tiež vypracovať viacero revitalizácií parčíkov, aj rozširovaním plôch, kde by sme sa chceli uchádzať o fondy z EÚ.

Spomenuli ste skatepark. Do akej miery je pre vás dôležitý rozvoj športových aktivít pre mladé generácie?

Plán dokončenia a otvorenia skateparku je tento rok v lete. Symbolicky to bude práve v období, keď sa predstaví na odloženej letnej olympiáde v Tokiu

Starosta Rače Michal Drotován

skateboarding ako nový olympijský šport. Vybudovali sme tiež po rokoch plánov futbalové ihrisko aj s osvetlením, bežeckou dráhou a tiež hokejbalové ihrisko v školskom areáli Tbiliská. Tento rok máme v pláne výmeny povrchov na multifunkčnom ihrisku Hubeného, a tiež revitalizáciu tenisového kurtu na Cyprichovej. V spolupráci s mestskou časťou Vajnory chceme tiež vybudovať cyklotrasu popri Račianskom potoku na Rendezi.

Na facebookovej stránke MČ veľa pracujete s čítkou a knihami. Čo je zámerom tejto aktivity?

Kolegovia z oddelenia kultúry boli smutní, že pre koronu nebolo možné organizovať podujatia. Hľadali teda alternatívne možnosti a podarilo sa spustiť projekt kuriéra, keď si obyvatelia mohli objednať knihy z knižnice a priniesli im ich priamo pred dom. Keďže sme získali peniaze z grantu na rozšírenie fondu knižnice, ponúkame aj najnovšie knihy zaujímavé pre deti i dospelých. Zároveň sme pripravili online čítačky a ďalšie podujatia cez internet aj s pánom Dadom Naďom. Podporujeme tým nielen kultúru a umelcov, ale verím, že to pomôže aj k tomu, aby ľudia čas korony využili aj na čítanie a mali väčší záujem

o knihy.

Aké sú najpálčivejšie problémy, ktorým momentálne Rača čelí?

Najväčší problém je aktuálne nedostatok miest v materských a základných školách. Školstvo tvorí približne 50 % bežného rozpočtu a väčšinu investičných nákladov. Verím, že sa nám vybudovaním školy Plickova a škôlky Tramín podarí tento problém vyriešiť. Je to však veľmi náročné projektovo, aj finančne. Problémom je tiež neregulované parkovanie a nedostatok parkovacích miest – a následné zabranie verejného priestoru na parkovanie súkromných vozidiel. A tiež výstavba, ktorá sa – ak prejde návrh vlády na zmenu zákona – môže ešte zhoršiť. Je jasné, že Bratislava ako mesto sa musí rozvíjať, ruka v ruke by to však malo ísť aj so zlepšovaním infraštruktúry, ako je vlaková koľajová doprava, obnova zastávok električiek, školy, škôlky, zdravotné strediská, denné stacionáre a podobne.

Na margo regulácie výstavby, aktuálne prebieha pripomienkové konanie v rámci Urbanistickej štúdie umiestnenia nájomného bývania v Bratislave, kde ste žiadali o vypustenie lokalít Račianska a Pekná

cesta, čo sa zo strany vedenia mesta nestalo.

Dali ste návrh na max 435 bytov, čo by predstavovalo prírastok 1087 obyvateľov, no návrh mesta je 1149 bytov a 2875 obyvateľov.

Čo si o týchto aktivitách, ktoré pôsobia zo strany mesta skôr nie v prospech obyvateľov Rače, myslíte?

Podľa môjho názoru, a mám totožný názor už viac ako 8 rokov, lokalita za Grafiou a Meoptou nie je vhodná na výstavbu bytov. Rovnako tak navrhnutý 11 podlažný bytový dom pri budove YIT Reading. Vieme si predstaviť rozvoj v oblasti Východného alebo Pántov, tento návrh je však viazaný na vybudovanie predĺženia komunikácie Na pántoch a obchvatu Východného, poza strelnicu. Mestská časť rozbehla veľký projekt novej základnej školy Plickova (náklady budú viac ako 7 mil. €), nevidíme priestor na výstavbu ešte ďalšej školy v budúcnosti. Je to pre nás veľmi náročné a úver sa bude splácať 20 rokov, aj keď s veľmi nízkym fixným úrokom počas celej doby.

Navyše, začali sa diať čudné veci, a to v podobe desiatok pripomienok od študentov z celého Slovenska, ktorí údajne majú záujem o výstavbu bytoviek v lokalite za Grafiou a na Rendezi, pričom na magistrát boli tieto študentské pripomienky doručené v jeden deň a navyše sa všetky týkajú pozemkov, ktoré vlastní jeden developer...

Pripomienky môže zaslať ktokoľvek. Pre mňa ako starostu sú však kľúčové pripomienky obyvateľov lokality, ktorí v nej priamo bývajú. V prípade štúdie nájomných bytov treba uviesť, že tých nájomných bytov bude na súkromných pozemkoch iba zlomok (cca 5-10%). Zvyšok budú komerčné byty na predaj. Ako mestská časť sme navrhli viacero lokalít, kde by zmena a revitalizácia bola viac vhodná a mala by aj pozitívny vplyv na okolie. Ide napríklad o štátom vlastnené pozemky bývalej školy Na pántoch, budovu vojenskej ubytovne Pri šajbách či areál tlačiarne na

pri vozovni Krasňany.

Nemáte pocit, ako keby vec zaváhala tým, že si „niekto“ najal študentov, aby nahrali do kárát developerom a nie miestnym obyvateľom, ktorí žiadajú reguláciu novej výstavby?

Neviem, aký je konkrétny dôvod osôb nebývajúcich v Rači o výstavbu a bývanie práve v týchto lokalitách. V dobe, ak by sa dané byty stavali, bude ich cena určite vyššia ako cena súčasných bytov v Rači. A ako som uviedol, nájomných bytov bude na súkromných pozemkoch zlomok a ak budú, verím, že budú k dispozícii pre tzv. pomáhajúce profesie – učiteľky a učiteľov, zdravotné sestry, policajtov či hasičov. Určite nebudú k dispozícii pre študentov alebo absolventov. Jedine ak by sa v tejto oblasti zamestnali. Mestská časť Rača začala pilotný projekt učiteľského bytu Na pasekách a verím, že sa ho v budúcnosti podarí rozšíriť.

Ako inak hodnotíte spoluprácu s novým vedením mesta? Funguje podľa Vašich predstáv?

Pracujem v samospráve od roku 2012. Viem teda porovnať prácu troch primátorov Bratislavy. U primátora Matúša Valla vidím zatiaľ najväčšiu snahu o riešenie problémov mestských častí a obyvateľov. Podarilo sa nám dohodnúť s mestom napríklad zverenie objektu školy Plickova či parku J. M. Hurbana. Sú témy, na ktorých sa zhodneme (napr. ohľadom verejných priestorov, chodcov, zelene), ale aj témy – ide hlavne o výstavbu - kde máme odlišný názor. Nakoľko postavenie mesta a mestských častí je rovnocenné a mestské časti podľa štatútu majú dokonca neporovnateľne viac kompetencií (školy, škôlky, stavebný úrad, matrika a pod.), tak určitý odlišný pohľad na vec bude asi vždy. Rozumiem tomu, ak mesto chce zlepšiť možnosti na bývanie pre tzv. pomáhajúce profesie, na druhej strane následný nárast potrieb ohľadom miest v škôlkach, školách, parkovania a sociálnych služieb, bude zase na pleciah mestských častí. Je dôležité hľadať spo-

ločný prienik. Preto sme aj ohľadom výstavby navrhli isté riešenia, ktoré podľa nás majú zmysel.

Rača Bratislavčanom v ušiach často rezonuje ako vinohradnícka oblasť, ktorej sady a prírodu taktiež ohrozuje bytová či domová výstavba. Prečo neriešite reguláciu územia prijatím územného plánu, respektíve stavebnou uzáverou?

Mestská časť sa už 7 rokov snaží prijať Územný plán zóny Východné, žiaľ dlhodobo nám ho blokuje – podľa nášho názoru v rozpore so zákonom – Okresný úrad Bratislava. Ten nesúhlasí ani s vyhlásením stavebných uzáver. Štát nám teda znemožňuje efektívne regulovať územie. V súčasnosti prebieha obstarávanie Územného plánu zóny Huštekle - Táborky a v budúcnosti by sme v súčinnosti s mestom chceli byť partner aj pri urbanistickej štúdií viníc od Nového Mesta, až po Vajnory. Podporiť našich vinárov však môžu všetci obyvatelia Bratislavy kúpou ich produktov – tým sa vytvára aj priestor na zachovanie viníc. Je kľúčové, aby táto tradícia v Rači zostala.

Netýka sa to len Rače, no deje sa to, že z pôvodných chatárskych oblastí sa stávajú zástavby s klasickými, celoročne obývatelnými domami. Možno aj to je fenomén, ktorý ohrozuje zachovanie viníc.

Problém spôsobilo zrušenie pôvodnej normy, ktorá obmedzovala v záhradkárskych oblastiach veľkosť objektov (4x4 m, resp. 5x5 m). Tým sa otvorila, aktuálne legálna možnosť mať celoročne obývatelné chaty a podobné objekty. Považujeme to za problém práve pre územie ako celok (bez odkanalizovania, komunikácií či chodníkov). Aktuálne sa spracováva prvotná štúdia, ktorá zhodnotí stav v Rači a možnosti do budúcnosti. Tiež sme požiadali mesto...

Veronika Trojanová
(foto MČ Rača)

celý článok nájdete na bakurier.sk

Nový náčelník Mestskej polície Bratislava, Miroslav Antal: V ideálnom stave by mal byť počet mestských policajtov raz taký, ako v súčasnosti.

V septembri minulého roka bol na pozíciu náčelníka Mestskej polície Bratislava spomedzi štyroch uchádzačov vybraný **Miroslav Antal**. Do funkcie nastúpil prvého januára 2021, odkedy súbežne pracuje na viacerých zmenách, ktoré by mali mestskú políciu nielen posilniť, ale tiež zvýšiť jej reputáciu medzi obyvateľmi.

Svojej funkcie ste sa ujali 1. januára tohto roka. S akými plánmi a víziami ste do nej nastúpili?

Do funkcie náčelníka Mestskej polície Bratislava som nastúpil s jasným cieľom, a to aby sa mestská polícia stala moderným, profesionálnym a hlavne dôveryhodným poriadkovým útvarom hlavného mesta. Mestská polícia by zároveň mala výrazne prispievať k budovaniu pocitu bezpečia obyvateľov Bratislavy, ako aj všetkých, ktorí hlavné mesto navštívia. Nie je to jednoduchá úloha, a určite uznáte, že to nejde urobiť zo dňa na deň, ale že si to vyžaduje istý čas. Mestská polícia hlavného mesta by mala pracovať s modernými technológiami a nemala by byť odkázaná len ako sa povie na „pero a papier“. V súčasnosti, v spolupráci s primátorom hlavného mesta p. Vallom, poradcom primátora pre bezpečnosť a súčasne nočným primátorom p. Kráľovičom a ďalšími najbližšími spolupracovníkmi, s ktorými tvoríme jeden tím, intenzívne pracujeme na tom, aby, napríklad aj prostredníctvom realizácie nových projektov, sa nám takýto poriadkový útvar postupne podarilo vybudovať.

Na ktorých projektoch, možno zmenách, ste zapracovali ako prvé?

Jedným z prvých krokov bola zmena organizačnej štruktúry Mestskej polície Bratislava, ktorá bola schválená Mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR Bratislavy a ktorá

bude účinná od 1.6.2021. Cieľom tejto zmeny je najmä nové usporiadanie a nastavenie riadiacich procesov v rámci Veliteľstva mestskej polície a jeho funkcií. Účelom je vytvoriť tak, aby sa podporilo ich sprehľadnenie a skvalitnenie výkonu činností, a to aj pre po-

pracovanosti projektov. Rozhodne to nebude jednoduché, nakoľko počet prijímaných oznamov sa pohybuje skutočne vo vysokých číslach, avšak som toho názoru a pevne verím, že ľudia túto, nazvime to, „službu navyše“ uvítajú a ocenia.

Dlhodobu sa vedú polemiky o tom,

či Mestskú políciu podporiť, posilniť, niektorí sú dokonca za jej úplne zrušenie. Aké je podľa vás opodstatnenie Mestskej polície?

Opodstatnenie mestskej polície v hlavnom meste rozhodne vidím, nielen preto, že som jej náčelník. Vnímam som to rovnako aj predtým, či už ako poslanec miestneho zastupiteľstva, príslušník Policajného zboru SR, ale aj ako bežný obyvateľ Bratislavy. Mestskí policajti riešia široké spektrum úloh, od zabezpečovania verejného poriadku, cez ochranu životného prostredia, kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných nariadení hlavného mesta a jednotlivých mestských častí, až po úlohy na úseku statickej dopravy, ktoré mestským a obecným policiám pribúdajú aj preto, že Policajný zbor nemá dostatočné kapacity, personálne ani technické, na riešenie všetkých deliktov v statickej doprave. Toto je ale téma na možno úplne samostatný blok. Uvedomujem si, že mnoho ľudí vidí prácu mestskej polície len ako zakladanie imobilizérov, alebo ľudovo povedané tzv. „papúč“ a následné pokutovanie za dopravné priestupky. Nie je to však len o „papučovani“, i keď,

samozrejme, aj riešenie niektorých dopravných priestupkov (tých v statickej doprave) je súčasťou našej každodennej práce.

Skúsme teda priblížiť iné, konkrétne modelové situácie, ktorým mestskí policajti denne čelia.

Mestskí policajti sa počas služby stretávajú s rôznymi situáciami, medzi ktoré nepochybne patria aj prípady, kedy ide doslova o ľudské prežitie. Neraz zachránili život ľuďom, ktorých postihli náhle zdravotné ťažkosti alebo pomohli človeku, ktorý sa ocitol v núdzi. O opodstatnení mestskej polície svedčí napríklad aj tá skutočnosť, že po zriadení útvaru zásahovej jednotky na Obchodnej ulici sa bezpečnostná situácia v tejto časti mesta rapídne zlepšila. Čo môžem spomenúť, je aj fakt,

že intenzívne spolupracujeme so záchrannými zložkami, poskytujeme im pri rôznych udalostiach súčinnosť, sme im mnohokrát nápomocní, tak ako aj oni nám v prípade potreby. Je to taká vzájomná pomoc. Vedel by som vymenovať aj mnoho ďalších dôvodov, prečo mestská polícia má v hlavnom meste nepochybne svoje právoplatné miesto. Každý má však právo na svoj názor, svoj pohľad či postoj, ktorý samozrejme nikomu neberiem. Verím, len že sa nám časom, aj vďaka plánovaným zmenám, podarí získať si väčšiu dôveru ľudí a že mnohí začnú mestskú políciu vnímať v novom, pozitívnejšom svetle. Sme predsa útvarom hlavného mesta, ktorého prioritou je predovšetkým pomáhať. Aj počet prijatých hovorov a riešených udalostí naznačuje, že sme potrební. Tak napríklad v roku 2020 príslušníci riešili celkom 78 452 udalostí, z ktorých 41 447 bolo zistených vlastnou činnosťou vrátane zistených z mestského kamerového systému. Ďalších 35 865 udalostí bolo oznámených občanmi na telefónickú linku 159, alebo priamo na jednotlivé expozitúry mestskej polície alebo mailom. Ďalších 654 priestupkov bolo prijatých z miestnych úradov a

iných príslušných orgánov a 486 z Policajného zboru. Z uvedeného počtu udalostí bolo právne kvalifikovaných 58 539 priestupkov. **Mestské časti majú problém s tým, že príslušníkov MsP je málo. Máte predstavu o tom, čo s týmto problémom treba robiť, respektíve, ako ho vyriešiť?**

Treba povedať, že pandémia výrazne zasiahla aj do života miest a obcí, a teda aj do jednotlivých obecných rozpočtov. Napriek tomu, mojou ambíciou je mať čo najviac ľudí v uliciach. Dosiahnuť sa to dá personálnym doplnením v súčasnosti veľmi poddimenzovaných stavov mestskej polície. Na tomto sme aj v spolupráci s hlavným mestom začali pracovať prakticky hneď po mojom nástupe do funkcie. V marci sa nám podarilo spustiť náborovú kampaň, ktorá sa podľa môjho názoru veľmi pekne rozbehla. Svedčí o tom aj počet potenciálnych záujemcov. Doposiaľ sme zaregistrovali viac než 300 interakcií/kliknutí na našu oficiálnu stránku náborovej kampane www.budpolicej.sk. Postupne oslovujeme záujemcov, ktorí prejavili záujem pracovať v Mestskej polícii, máme za sebou aj prvé pohovory, ktoré musíme zabezpečiť tak, aby sme dodržiavali protipandemické opatrenia, čo nás žiaľ výrazne brzdí. Myslím, že táto náborová kampaň je veľmi dobre nastavená. Dôraz sme kládli predovšetkým na zvýraznenie benefitov tak, aby zaujala čo najvyšší počet potenciálnych záujemcov, no zároveň aj na jej maximálnu transparentnosť. Akonáhle naberieme dostatočný počet nových ľudí, je mojim zámerom pokryť všetky bratislavské okresy čo najvyšším možným počtom policajtov. Aj tu ale musíme zdôrazniť, že nám ide o to, aby sme vybrali kvalitných uchádzačov, keďže mnoho uchádzačov nesplní nastavené požiadavky pre prijatie do Mestskej polície. Verím, že sa nám v dohľadnom čase podarí do našich radov získať nových kolegov a kolegyné, čím značne zefektívime výkon služby v uliciach mesta, a teda aj v mestských častiach. Očakávam, že po dosiahnutí

potrebného počtu príslušníkov mestskej polície to bude z hľadiska riadenia komfortnejšie a že sa to prejaví aj na zvýšení spokojnosti a dôveryhodnosti s prácou mestskej polície zo strany Bratislavčaniek, Bratislavčanov i návštevníkov mesta.

Aby sme mali konkrétnu predstavu, tak koľko mestských policajtov momentálne Bratislava má a čo by bol ideálny stav?

Pokiaľ ide o personálne stavy mestskej polície, ku koncu mesiaca apríl, teda k 30.04.2021, mestská polícia zamestnávala celkom 297 príslušníkov. Tu treba ale zdôrazniť, že nie všetci príslušníci z tohto počtu sú zaradení do priameho výkonu služby, keďže v tomto sú zarátaní napr. aj pracovníci operačných stredísk v rámci piatich pracovísk, pracovníci centrálného dispečingu, oblasťového dispečingu a pod. Ideálnym stavom by bolo, ak by sme naše personálne stavy na výkonných útvaroch postupne navýšili o približne raz toľko policajtov ako máme v súčasnosti. Následne, pri tomto ideálnom personálnom stave, by bolo omnoho jednoduchšie pokryť plnenie úloh mestskej polície, či už ide o úlohy nám vyplývajúce zo zákona o obecnej polícii, zo všeobecne záväzných nariadení alebo o požiadavky zo strany vedení jednotlivých mestských častí, magistrátu a pod., ktoré súvisia najmä so zabezpečením verejného poriadku a riešením statickej dopravy.

Existuje aj nejaký výpočet o tom, koľko by malo byť policajtov v meste či MČ na počet obyvateľov? Napríklad – na 100 obyvateľov jeden príslušník.

Presný výpočet toho, koľko obyvateľov by malo pripadať na jedného príslušníka mestskej polície nie je oficiálne stanovený. Stotožňujem sa ale s názormi, ktoré tvrdia, že ideálny stav je cca jeden policajt na tisíc obyvateľov...

Veronika Trojanová
(foto MsP)

celý článok nájdete na bakurier.sk

Právnik radí

JUDr. Branislav Záhradník

Pracujem ako administratívna pracovníčka a môj zamestnávateľ mi už ukončil prácu z domu formou homeoffice a požaduje, aby som chodila do práce. Napriek tomu by som však chcela aspoň dva dni v týždni vykonávať prácu z domu z preventívnych dôvodov. Mám na to právo? Môže zamestnávateľ zamietnuť moju žiadosť?

V súčasnosti už neplatia nariadenia o povinnom výkone práce z domu vo všetkých pracovných pozíciách okrem tých, kde to nie je objektívne možné z prevádzkových dôvodov.

V tomto prípade je po-

stup upravený v Zákonníku práce v osobitných ustanoveniach platných v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu. Podľa §250b ods. 2 Zákonníka práce počas účinnosti opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení alebo opatrenia pri ohrození verejného zdravia nariadených príslušným orgánom podľa osobitného predpisu zamestnávateľ je oprávnený nariadiť výkon práce z domácnosti zamestnanca, ak to dohodnutý druh práce umožňuje a zamestnávateľ má právo na vykonávanie práce zo svojej domácnosti, ak to dohodnutý druh práce umožňuje a na strane zamestnávateľa nie sú vážne prevádzkové dôvody, ktoré neumožňujú výkon práce z domácnosti. Z uvedeného vyplýva, že zamestnávateľ môže nariadiť výkon práce z domácnosti zamestnanca, ale nie je to jeho povinnosť. Na druhej strane zamestnanec má právo na vykonávanie práce zo svojej domácnosti za splnenia dvoch podmienok. Prvou podmienkou je, aby to druh práce umožňoval a druhou podmienkou je absencia vážnych prevádz-

kových dôvodov na strane zamestnávateľa, ktoré by neumožňovali výkon práce z domácnosti. Zamestnanec môže zamestnávateľa požiadať o výkon práce z domácnosti. Ak v minulosti už výkon práce prebiehal z domácnosti, tak je predpoklad, že prvá podmienka, aby to druh práce umožňoval môže byť splnená. Splnenie druhej podmienky bude záležať od posúdenia zamestnávateľa, či existujú vážne prevádzkové dôvody na to, aby výkon práce z domácnosti nemohol byť umožnený. Mám za to, že každý prípad je potrebné konkrétne a podrobne individuálne preskúmať. Zákon totiž požaduje prísnejšie posúdenie prevádzkových dôvodov, nestacia len bežné prevádzkové dôvody, vyžadujú sa vážne prevádzkové dôvody, ktoré by mal zamestnávateľ vedieť kvalifikovane odôvodniť. Samozrejme, ako vo všetkých pracovnoprávných problémoch, odporúčam v prvom rade pokúsiť sa so zamestnávateľom o dohodu a zmierlivé riešenie problému obojstranne akceptovateľným riešením.

Svoje podnety môžete poslať na adresu redakcia@bakurier.sk.

Bratislavčania chcú 15-minútový lístok späť, vznikla petícia

V bratislavskej MHD od júla porastú ceny väčšiny predplatných cestovných lístkov i tých na jednu cestu. Výnimkou je ročný predplatný cestovný lístok, ktorý, naopak zlacnie o 25 percent, z aktuálnych 264,2 na 199 eur. Medzi lístkami na jednu cestu si už cestujúci nebudú môcť vybrať 15-minútový. Vyplýva to z cenníka Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji (IDS BK), ktoré poskytuje hlavné mesto.

občas a na kratšie trasy, budete si musieť priplatiť. Niektorých obyvateľov toto rozhodnutie nenechalo chladnými a rozhodli sa

iniciovať petíciu za zachovanie 15-minútového lístka.

„Tu podpísaní žiadame znovuzavedenie 15 minútového lístka na MHD v Bratislave. Žiadame to z dôvodov aktuálneho núdzového stavu, covidovej finančnej situácie obyvateľov Bratislavy a taktiež z dôvodov zlej finančnej situácie Dopravného podniku, kedy ľudia viac využívajú na cestu 2,3 zastávok MHD 15 minútový lístok než osobne auto,“ uvádza sa v petícii.

Pod petíciu sa zatiaľ podpísalo vyše 2300 cestujúcich.

(red)

Ak však využívate mestskú dopravu iba

Bytové domy

Hranice a možnosti komunikácie

Kde sú možnosti a hranice komunikácie pri jednaníach, v ktorých potrebujeme niečo dosiahnuť pričom druhá strana odporuje? Keď sa zdá, že má iné záujmy ako my? Ľudia pracujúci na pozíciách a volených funkciách v oblasti správy bytových domov sa nad účinnosťou svojej komunikácie (ako zbrane) musia neustále zamýšľať, lebo sa od nich nejaká prirodzene očakáva, že budú z titulu svojej funkcie niečo presadzovať, o niečo alebo za niekoho sa biť. Uplatňovať moc za účelom riešenia problémov iných ľudí. Komunikácia je pri jednaníach viditeľná ako prvá, skôr ako skutky alebo fakty. Buď otvára a buduje cestu k želaným riešeniam alebo ju komplikuje. „Čarovné“ je, že nie je možné pracovať pre ľudí na nimi volenej pozícii a nebiť sa niekedy aj s nimi. Komunikácia zo strany vlastníkov bytov niekedy totiž neprebíha vyberavými spôsobmi. Vedieť dosiahnuť, aby ľudia, ktorí „na prvú“ nespolu-

pracujú, nakoniec urobili čo je potrebné a aby pri tom komunikácia prebiehala v priateľskom duchu, je pri správe bytových domov podľa mňa užitočné. Využitie komunikácie v takýchto situáciách predpokladá v prvom rade ovládnutie seba samého. To rozhoduje o tom, či si komunikáciou pomôžeme alebo nie. Spôsoby sebaovládania, umožňujúce dosiahnuť to, čo potrebujeme v emočne náročných situáciách (nielen) pri správe bytového domu vám na relatívne jednoduchom príklade zo života nášho bytového domu teraz ponúkam.

Komunikácia ako nástroj

Možnosti, ale aj hranice našej komunikácie sú určité tým, že je pre nás „len“ nástrojom. Dopĺňa to kým sme a čo robíme v daných situáciách. Ak nie sme pre druhú stranu niekým, koho musí brať vážne, ak nerobíme užitočné veci, ak neriešujeme dôležité fakty v danej situácii, komunikácia nám presadiť naše plány nepomôže. Pri správe bytových domov (ale

aj inde, samozrejme) však vzniká veľa situácií, v ktorých sú z nášho pohľadu vyššie uvedené podmienky úspechu splnené a aj tak sa nám nemusí dariť presadiť čo potrebujeme. **Lebo jednáme s človekom, ktorý vidí inak to, kým pre neho sme, nevidí fakty, o ktorých vieme, alebo má iný názor ako my na to, čo by sme mali robiť.** Ľudia žijú vo svojich svetoch a majú, samozrejme, iný pohľad na to isté. Aj u ľudí, ktorých dlho poznáme, sa nám môže stať, že nás svojim jednaním prekvapia a že s nimi musíme názorovo bojovať. Skúsenosť ma už naučila, že je nevyhnutné vedieť sa za svoje názory pobiť, keď je to potrebné. Budete ale možno so mnou súhlasiť v tom, že vo väčšine situácií (nielen) pri správe bytových domov je efektívnejšie, ak sa „bojové“ situácie obracajú na dialógy, na konci ktorých sú mierové riešenia. A treba bohužiaľ povedať, že vlastníci bytov, tí ktorým slúžime, nielen obchodní alebo životní partneri, nás tiež dostávajú do „bojových“ situácií.

„Bojová situácia“ s vlastníkom bytu

Na konci roka prebiehal aj u nás zber údajov od vlastníkov bytov – podkladov pre rozúčtovanie nákladov domu. Ako zástupca vlastníkov bytov som sa podujal v tomto „korona období“ pozbierať a skonsolidovať stavy vodomerov a počty osobomesiacov pre nášho správcu. Viacerí vlastníci bytov, sa pri nahlasovaní údajov pomýlili. Nie je pre každého jednoduché odčítať správne stav vodomerov, niektorí zase nahlásili menej osôb, ako v byte reálne bývalo. Väčšina z tých, ktorí sa pri nahlasovaní počtu osobomesiacov pomýlili, sa zamysleli, ospravedlnili a opravili údaje, keď som sa ich opýtal, či to, čo nahlásili, zodpovedá realite. Pri nahlasovaní údajov z jedného bytu to však bolo iné. Nebýva v ňom vlastník bytu ale

jeho syn. Oficiálne sám. Tak aj nahlásil 12 osobomesiacov. Lenže v minulom roku často k nemu na viacdnňové návštevy chodila jeho priateľka s dieťaťom. Kvôli viacerým neklamným znakom ako napr. sušiak s rodinným prádlom pravidelne „vystavený“ v spoločných priestoroch domu bolo nemožné nevšimnúť si novú rodinu bývajúcu v našom dome. Mimochodom, všetci novým mladým rodinám fandíme. Rád som im pomohol, keď sa na mňa obrátili. Keď som však od nájomníka bytu dostal mail s nahlásenými údajmi (keďže šlo o ľudí, s ktorými sa už 15 rokov poznáme, akceptoval som, že údaje nahlasoval syn a nie otec – vlastník bytu), zarazilo ma to a odpovedal som mu požiadavkou (ako ostatným, ktorí sa pomýlili), aby nahlásené údaje prehodnotil. Vrátil sa mi mail od otca – vlastníka bytu, ktorý v byte nebýval a ktorý mi vo svojom maili „vysvetľoval“ úlohu zástupcu vlastníkov bytov skopírovaním výňatkov zo zákona priamo do mailu s tým, aby som neriešil čo sa ma netýka, aby som sa nehral na správcu, nešpehoval jeho syna a podobne. Prosťte „naložil“ mi. Nie je teraz dôležité, že tento vlastník bytu nemal pravdu, lebo zástupca vlastníkov bytov je zmluvne zaviazaný účinne spolupracovať so správcou (aj) pri vedení evidencie a korektných podkladov k vyúčtovaniu nákladov domu, čo som vtedy robil. Na tomto jednoduchom príklade chcem však ponúknuť niečo..

Ing. Miloslav Frečka
Odborník na ľudské vzťahy - ZLSBD

celý článok nájdete na bakurier.sk

Vyššie 130 upozornení a protestov voči stavebným úradom

Inštitút urbánneho rozvoja v minulosti viackrát upriamoval pozornosť na množstvo upozornení a protestov zo strany prokurátorov. Tie sa často týkajú činnosti stavebných úradov na území hlavného mesta.

mail
V Bratislave dostali stavebné úrady v rokoch 2019 a 2020 až 136 upozornení a protestov prokurátorov týkajúcich sa činnosti stavebných úradov. To znamená, že až v takto vysokom počte prípadov zistil prokurátor porušenie legislatívy zo strany stavebných úradov.

Na postupe záleží

Aj keď ide o konkrétny prípad, ktorého podrobnosťami IUR disponuje, predkladáme ho v anonymizovanej podobe

Na druhú stranu, ako dôležité vnímame poukázanie na chyby, ktoré sa môžu opakovať aj v ďalších konaniach, pričom je ľahké sa im vyvarovať. Zvolenie nesprávneho postupu pri doručovaní môže totiž v

krajnom prípade znamenať až neplatnosť rozhodnutia, ako aj nutnosť opakovať konania a s tým spojené náklady pre stavebný úrad, ako aj stavebníka.

(Ne)doručovanie verejnou vyhláškou

Stavebník v tomto prípade podal žiadosť o vydanie stavebného povolenia na stavbu „Zmena funkčného využitia kancelárskych priestorov na byty v polyfunkčnom objekte“. Stavebný úrad po siedmich dňoch vydal rozhodnutie o prerušení konania, pričom určil stavebníkovi lehotu 60 dní na doloženie dokladov podľa § 8 ods. 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 453/2000 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona:

- vyjadrenie Okresného úradu Bratislava, orgán odpadového hospodárstva,
- stanovisko krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava, Krajského dopravného inšpektora k statickej doprave,
- súhlas spoluvlastníkov s

parkovaním na pozemku.

Stavebník požadovanú dokumentáciu v termíne doplnil. Následne stavebný úrad oznámil začatie stavebného konania dotknutým orgánom a účastníkom konania verejnou vyhláškou. V tomto momente, podľa protestu prokurátora, **stavebný úrad zvolil nesprávny postup pri doručovaní.**

Jasné pochybenie úradu

Podľa prokurátora sa stavebný úrad v tomto prípade z nejasných príčin a dôvodov rozhodol pre doručovanie verejnou vyhláškou. Okrem skutočnosti, že doručovanie dotknutým orgánom je v zmysle § 61 ods. 6 stavebného zákona verejnou vyhláškou úplne vylúčené, prokurátor mal za to, že neboli splnené ani podmienky na doručovanie oznámenia verejnou vyhláškou účastníkom konania.

Doručovanie verejnou vyhláškou sa využíva v ko-

naniach s veľkým počtom účastníkov konaní, kedy by doručovanie do vlastných rúk bolo technicky náročné, ekonomicky nákladné a konečný efekt by nemusel zodpovedať vynaloženému úsiliu.

V našom prípade stavebný úrad nielenže nezdôvodnil, prečo oznámenie o začatí stavebného konania doručoval verejnou vyhláškou, dokonca ani počet účastníkov konania (9) nenasvedčuje, že by mohlo ísť o dôvod ich veľkého počtu.

Podľa názoru prokurátora oznámenie o začatí stavebného konania nebolo doručené zákonne a lehota na uplatnenie námietok v stavebnom konaní podľa § 61 ods. 3 stavebného zákona nezačala účastníkom konania vôbec plynúť.

Stavebný úrad nezákonným doručovaním oznámenia a začatím stavebného konania znemožnil účastníkom stavebného konania podať námietky

proti vydaniu stavebného povolenia, znemožnil im realizáciu ich procesných práv a odňal im tak zákonné práva vyplývajúce zo stavebného zákona. Uvedený právny stav založil nezákonnosť celého stavebného konania po vydaní oznámenia a začatí stavebného konania, a teda aj nezákonnosť stavebného povolenia.

Nezákonný postup úradu zopakoval pri doručovaní stavebného povolenia

Stavebný úrad v tomto konaní pochybil aj pri vyznačení doložky právoplatnosti stavebného povolenia. V zmysle § 26 ods. 2 správneho poriadku sa za doručené považuje 15. deň vyvesenia. Od tohto termínu začína plynúť 15 dňová lehota na podanie odvolania. Zo spisu nevyplýva, že by sa účastníci vzdali svojho práva na podanie opravného prostriedku. Stavebný úrad však na prvopise stavebného rozhodnutia neprávne vyznačil termín právoplatnosti už na dvadsiaty deň po vyvesení.

Dôsledkom uvedeného postupu bol podaný protest prokurátora s návrhom na zrušenie vydaného stavebného povolenia.

Je teda zrejme, že desiatky protestov a upozornení zo strany prokurátorov voči stavebným úradom majú významnú kontrolnú funkciu. V Inštitúte urbánneho rozvoja sa touto formou snažíme poukázať na predošlé zlyhania a zabrániť tak ich opakovaním v budúcnosti. Radi by sme takto podali pomocnú ruku stavebným úradníkom, aby sa poučili a ďalej svoju prácu vykonávali zodpovedne, v zmysle platných predpisov.

Z toho dôvodu pripravujeme v IUR aj príručku pre stavebné úrady, založenú na príkladoch z praxe, ktorá bude svojou formou užitočnou vychytávkou pre všetkých zainteresovaných.

(Inštitút urbánneho rozvoja, krátené... celý článok na www.iur.sk)

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

Urbanistka a krajinná architektka: Mestá treba pripraviť na dôsledky zmeny klímy.

(Dokončenie zo str. 1)

Keď v zime napadal sneh, tento sa následne na jar pomaly topil, čo prírodu zavlažilo a zároveň zamedzilo prílišnému prehriatiu, a tak pozvoľna prišlo leto. Lenže to sa už nedeje a zimy sú slabé, sneh tu na juhu takmer nie je a letá sú čoraz horúcejšie. A to ovplyvňuje úplne všetko. Z toho dôvodu by sa napríklad už aj stromy mali v našom pásme sadiť iné. Také, ktoré budú vhodné do týchto teplejších klimatických podmienok. Takže ono je to všetko prepojené.

Asi by bolo dobré aj poznať naše vyhlídky...

Nechcem byť pesimistka, ale tie scenáre, ktoré nás čakajú, sú veľmi zlé, a preto s tým musíme všetci niečo začať robiť. Napríklad súčasný scenár predpokladá, že sa u nás do sto rokov oteplí od 4 do 6 stupňov, čo je katastrofa. Mne sa aj preto niekedy zdajú napríklad súčasné politické šarvátky ako tak trochu absurdné, pretože my stojíme pred takými problémami, že toto všetko sú úplné drobnosti. Všetci by sme mali priložiť ruku k tomu, aby sme znížili uhlíkovú stopu.

Kde bude Bratislava z klimatického hľadiska, povedzme v horizonte rokov 2030 - 2040?

My sa posúvame ku Stredomoriu, ku Strednej Dalmácii. Akurát, že nebudeme mať more. Budú tu dlhé letá, suché letá prerušované privalovými zrážkami. Zimy budú slabé, snehu bude menej. V meste asi veľmi príjemne nebude, a preto by malo byť čo najviac zelené. Cestou by mohli byť zelené fasády, zelené strechy, zelené stredové pásy na ces-

tách, oddelené chodníkmi od ciest stromovými alejami s podsadenou krikovou zeleňou. Možnosti určite sú. V každom prípade treba ozeleňovať a zachytávať zrážkovú vodu, teda zamedziť jej vedeniu do kanalizácie, pretože v období sucha budeme tú vodu potrebovať. A v neposlednom rade budú v meste potrebné pre ochladenie a zlepšenie mikroklimy aj rozličné vodné prvky, fontány.

Ako je na tom Bratislava z hľadiska chránenia si biodiverzity?

Ja si myslím, že v tomto má Bratislava úplne úžasné postavenie. Máme tu karpatské lesy a veľtok Dunaj s prítokom Moravy. Napríklad aj vďaka bývalej hranici - železnej opone, hraničnému územiu medzi bývalým „západným“ a „východným“ blokom“. Z európskeho pohľadu vlastne vznikol najdlhší biokoridor. U nás tá hranica bola aj taká prirodzená - tvorená z veľkej časti tokmi Moravy a Dunaja, a aj preto zostala nám zachovaná „Pečňa“, teda Pečniansky lužný les, v ktorom sa môžete ešte aj dnes stratíť. Lužný les je veľmi bohatý na rozličné druhy, mne pripomína Amazóniu. Pričom je fascinujúce, že zároveň z diaľky počujete zvuk električiek. A to sa nám zachovalo vďaka tomu, že tam bola zakázaná akákoľvek činnosť a aj vstup. A je snaha, aby nám takéto jedinečné prírodné prostredie zostalo takto zachované, divoké aj naďalej.

V súčasnosti sa, okrem iného, venujete unikátnemu projektu v Karlovej Vsi, vďaka ktorému táto mestská časť v nasledujúcich rokoch zníži svoju uhlíkovú stopu.

pu. O čo presne ide?

Ide o širšie koncipovaný projekt s viacerými aktivitami. Volá sa Odolné sídliská a je financovaný z programu LIFE a spolufinancovaný s MŽP SR. Mňa osobne toto prostredie veľmi zaujalo, pretože sídliská na Slovensku je veľa. V mestách sa odhaduje, že asi 60 % ľudí býva v panelových domoch. A ich spoločná charakteristika je v tom, že kvalita života v týchto bytových domoch nie je veľmi vysoká. Kvalitou sa väčšinou nevyznačujú ani okolité verejné priestranstvá. Takže sme si povedali, že sa pokúsime pomenovať takéto prostredie z pohľadu dôsledkov zmeny klímy, o ktorých vieme a zároveň považujeme nad tým, ako by sa dalo pripraviť takéto prostredie panelových sídlisk na tieto dôsledky. Plus, ako by sa dala vniesť biodiverzita, a teda takéto forma rôznorodosti do tohto, tak trochu, monotónneho prostredia.

No veľmi rýchlo sme zistili, že my ani nemáme nástroj, ktorým by sme sa dozvedeli, ako je mesto pripravené na zmeny klímy a ich dopady. A zároveň, koľko ku nim samo mesto či štvrť prispieva - teda koľko emisií skleníkových plynov sa v danom meste či štvrti vyprodukuje. A tak sme vyvinuli nástroj, ktorý sa volá Klimasken a v rámci neho je sada indikátorov, do ktorých keď sa vložia potrebné dáta, tak dostaneme grafický výsledok - štítok mesta. Obdobne, ako keď máte energetický štítok výrobku, ktorý hodnotí, ako je na tom mesto či štvrť.

V rámci projektu Odolné sídliská sme vyhodnotili Karlovu Ves, z čoho nám vyšlo, že zo 100 % získala zhruba 60 % (pozri obrá-

zok). Čo znamená, že určite ešte máme čo robiť, ale je to dobré vedieť a mať vyhodnotené na začiatku celého procesu. Následne sme si zadefinovali cieľ, teda kde chceme, aby bola Karlova Ves krátkodobou a do roku 2030 z pohľadu zníženia emisií skleníkových plynov a pripravenosti na dôsledky zmeny klímy. Teda, koľko môžeme znížiť emisií a kde, v akých sektoroch a čo môžeme spraviť pre to, aby bola Karlovka pripravenšia na zmeny klímy. Vďaka tomu sme vytvorili Klimatický akčný plán, ktorý schválilo miestne zastupiteľstvo. V ňom sú jednotlivé aktivity rozpisované tak, aby sme nimi postupne dospeli k tomu nášmu cieľu. Aby bola mestská časť čo najviac pripravená na dopady zmeny klímy a aby sama čo najmenej prispievala uhlíkovou stopou.

A takto sa dá zmerať a pripraviť na budúce roky každá mestská časť Bratislavy?

Áno. Všetky energie sa dajú prepočítať na emisie skleníkových plynov. Máme dve možnosti - buď sa sústrediť len na tie oblasti, ktoré má samospráva vo svojej kompetencii, napríklad tak, že sa spočítajú všetky energie budov, ktoré má v správe mestská časť. Druhá možnosť je spočítať uhlíkovú stopu pre celé mesto, vrátane uhlíkovej stopy obyvateľov. Takto sme postupovali v Karlovej Vsi - veľa údajov za obyvateľov sa získava dotazníkovým spôsobom. Plus sme zisťovali údaje od dodávateľských spoločností ako vodárne, plynárne, atď. Spočítava sa všetko, čo sa prejazdí, koľko vody sa míňa, atď. Jednoducho, všetky vstupy, ktoré sa prepočítajú emisnými koeficientami. Po-

tom sa to dá vydeliť počtom obyvateľov a následne viete, koľko ton emisií a skleníkových plynov na jedného obyvateľa máte.

K akému číslu ste dospeli v Karlovej vsi?

V Karlovke je to 4,178 ton skleníkových plynov, vyjadrených v emisiách CO₂, na obyvateľa za rok. Na Slovensku, ak sa nemýlim, je priemer 7,6 ton, takže Karlova Ves je na tom ešte relatívne dobre. Vyplýva to však najmä z obytného charakteru tejto štvrte, kde prakticky chýba priemysel, ktorý zodpovedá za významnú časť emisií na vnútroštátnej úrovni.

Keď už ste mali tieto konkrétne údaje a počty, tak kde a akým spôsobom ste sa rozhodli Karlovu ves pripravovať na zmenu klímy a zároveň znižovať záťažnosť tejto MČ?

Pri výpočtoch uhlíkovej stopy budov nám vyšli dve verejné budovy s veľmi vysokou uhlíkovou stopou. Ide o základnú školu A. Dubčeka a škôlku na Kolískovej, a preto tieto budovy plánujeme pilotne a modelovo obnoviť. Okrem toho by sme sa chceli venovať aj obnove verejných priestranstiev, napríklad parku Kaskády na Dlhých dieloch, kde chceme čiastočne zachytiť zrážkovú vodu aj z jedného bytového domu a túto použiť na zálievku a zamedziť tak jej odkanalizovaniu. Chceme ukázať, že aj táto voda sa dá využiť a možno ňou spríjemniť okolité prostredie.

No v prvom rade, my v prípade obnovy školy a škôlky znižujeme energetické nároky, čo sa prejaví aj na peňaženke. Zároveň, aby sme zachovali kvalitu vnútorného prostredia ZŠ a MŠ, tak bude v budovách

system riadeného vetrania. Čiže v zime nemusíte vetrať. Vzduch sa pravidelne z miestnosti odsáva vydychaný a z vonku sa nasaje čerstvý, pričom sa v rekuperátore teplo z vydychaného vzduchu odovzdá čerstvému vzduchu. Takže máte čerstvý vzduch, ale neochladzujete si miestnosti. Tento systém bude v škole, aj v škôlke. Okrem toho sa budú aspoň z časti toalety splachovať zrážkovou vodou. Využijeme aj obnoviteľné zdroje energie (fotovoltaika a solárne panely). Nebude to prosto iba o tom, že sa budovy zateplia, ale mali by tam byť aj zelené steny, v átriách jazierka, ako som už uviedla, malo by sa splachovať zrážkovou vodou a mnoho iného. No a v 2023 budeme vyhodnocovať MČ, čo všetko sa nám z toho plánu podarilo splniť.

Znamená to, že každá mestská časť môže aj sama začať pracovať na tom, aby znižovala svoju uhlíkovú stopu a aby sa postupne pripravila na dopady v zmenách klímy?

Každá mestská časť Bratislavy by aj sama mohla niečo spraviť pre zmenu klímy, no brzdia ju zákony a nevedomosť. Aj keď teraz to možno už téma je, no zároveň sa nevie, čo úplne treba pre to robiť. Je potrebné mať dobré podklady. Ochrana a podpora zelene však nikdy neuškodí - práve naopak. Pretože každá plocha zelene, stromy, zelené strechy a fasády do budúcnosti nielen pomôžu, ale budú potrebné.

Veronika Trojanová
(ilustr. Karlova Ves)

Keď 1 + 1 nie sú dve

Suzuki Across dokazuje, že matematika je komplikovaná veda.

Za jedného Acrossa môžete mať dve „plne naložené“ Vitary, ale ono to také jednoduché nie je. Across je totiž niečo celkom iné ako dve Vitary a celkom iné aj od toho, na čo sme boli u Suzuki zvyknutí. V prvom rade je to väčšie auto, než na aké sme boli v ponuke Suzuki zvyknutí. V druhom rade je to prvý plug-in hybrid Suzuki. Pohon

spája 2,5-litrový benzínový motor, dva elektromotory vpredu (jeden na pohon kolies, resp. podporu benzínového motora, druhý ako generátor elektrickej energie), elektromotor vzadu a akumulátor s kapacitou 18,1 kWh, ktorý dáva Acrossu elektrickú autonómiu – inými slovami dojazd na elektrickú energiu – 75 km, v mestských podmienkach dokonca 98. A to už podľa prísnejšej metodiky WLTP. Akumulátor v priebehu noci nabijete

za cca 4 hodiny. Celý hnací systém funguje v každom režime geniálne, kombinovaný výkon sústavy je 225 kW (306 k). V hybridnom režime, teda bez toho, aby ste

nabíjali akumulátor vie jazdiť za 5,2 l/100 km. Dodávam, že podobnosť s Toyotou RAV4 nie je náhodná, Across je jej dvojičkou.

5 000 € za rýchlosť!

Rakúsko zavádza brutálne pokuty za prekročenie povolenej rýchlosti.

Ešte pred letnými prázdninami v susednom Rakúsku vstúpi do platnosti zmena predpisov, ktorá zvýši maximálnu možnú pokutu za prekročenie rýchlosti z 2 180 na 5 000 €. V hre je dokonca aj skonfiškovanie vozidla, samozrejme, za presne stanovených podmienok. Možnosť takejto vysokej pokuty by rakúski policajti mali prioritne využívať na pirátov ciest, nedisciplinovaných vodičov, ktorí

opakovane prekračujú rýchlosť a na účastníkov nelegálnych pretekov, takže by sa to nemalo týkať Slovenských vodičov. V Rakúsku však neradno pokúšať osud, tamajší policajti sú známi neobľomnosťou, obzvlášť, keď ide o autá, resp. vodičov z bývalého „východného bloku“. Rakúsko zároveň o 10 km/h znižuje toleranciu prekročenia rýchlosti, pri ktorej môžete prísť o vodičák. V zastavanom území je to 30 km/h. Keď teda najbližšie pôjdete do Rakúska, dajte si pozor na dopravné predpisy a obmedzenia.

Vydarená trojkombinácia

Citroën C5 X prináša odvážny dizajn, technologické inovácie a komfort.

C5 X sa stane novou vlajkovou loďou automobilky. Dizajnovy aj charakterovo spája tri triedy: sedany, ktoré sa spájajú s eleganciou a vyš-

ším statusom majiteľa, SUV, ktoré zasa reprezentujú robustnosť a silu, a do tretice kombiky, ktoré sú charakterizované priestranosťou a praktickým využitím priestoru. Citroën verí, že C5 X pritiahne zá-

kazníkov zo všetkých troch spomínaných segmentov, z každého totiž ponúka to dobré a zároveň minimalizuje negatíva danej kategórie. Keď sa pozrieme napríklad na kategóriu SUV, tak z nej berie vyššiu svetlú výšku, takže nie je problém parkovať pri obrubníkoch,

vyššiu pozíciu vodiča nad vozovkou a teda lepší výhľad na cestu, robustnosť a imidž, ktorý dnes letí, avšak svetlá výška ani výška karosérie nie je až taká vysoká ako pri SUV, čo znamená nižšiu spotrebu paliva, ale aj lepšie jazdné vlastnosti, pričom zároveň podvozok môže byť naladený komfortnejšie.

Vivat elektrina!

Škoda Enyaq iV môže mať dojazd až 520 km.

Enyaq iV je síce čistý elektromobil, no rozhodne vás nebude viazať k mestu a jeho blízkemu okoliu. Postupne budú k dispozícii totiž verzie s 55, 62 a 80 kWh akumulátorom a výkonom 109 až 220 kW. V základe sú poháňané kolesá zadnej nápravy, no v ponuke budú aj verzie s pohonom všetkých štyroch kolies. My sme si v rámci pr-

vých zoznamovacích jazd vyskúšali verziu iV 80 s výkonom 150 kW a pohonom zadných kolies. Keby sme mali vyzdvihnúť tri veci, tak by to boli bezprostredné reakcie elektromotora, výborne vyladený podvozok a priestorový interiér, vrátane batožinového priestoru. Plus, samozrejme, už tradičné Simply Clever riešenia. Cena testovaného modelu, vrátane príplatkových prvkov, bola 57 311 €.

Novinky

Konečne oficiálne

Toyota konečne potvrdila nástupcu modelu GT 86. Bu-

de sa volať GR 86, ponechá si štvormiestnu karosériu aj koncepciu pohonu – vpredu štvorvalcový boxer, šesťstupňová manuálna prevodovka a pohon zadných kolies. Zväčšil sa objem motora z 2,0 na 2,4 litra, vzrástol výkon, zvýšila torzná tuhosť karosérie, znížila sa však hmotnosť.

Najmä interiér

SEAT Ibiza aj Arona dostali malé dizajnové zmeny karosérie a celkom novú prístrojovú dosku s dotykovým displejom. Ten

vystupuje z prístrojovej dosky a pripomína voľne stojaci tablet. Ovládanie klimatizácie však naštastie ostalo pôvodné – s otočnými ovládačmi a tlačidlami. Obohatil sa aj balík bezpečnostných systémov, zlepšili materiály...

Správny smer

Jeep Compass prešiel modernizáciou, stal sa ešte európskejším. Dizajnéri zvýraznili masku chladiča, svetlá sú v sérii LED. Prístrojová doska má po novom horizontálnu štruktúru, dominuje jej 10,1-palcový dotykový displej s intuitívnejším ovládaním. Pod kapotou sú benzínové a dieselové motory aj plug-in hybridný pohon.

Rubriku pripravuje **AUTO MAGAZÍN**, najčítanejší motoristický časopis na Slovensku

Herečka Karin Haydu: "Roky sa chystám absolvovať prehliadku Bratislavy ako turista."

Síce je rodenou Bratislavčankou, no sama priznáva, že ju hlavné mesto ešte vždy dokáže svojimi nepoznanými zákutiami prekvapiť. Aj preto herečka **Karin Haydu** počas pandémie trávila voľný čas najmä v okoliť prírody a na výletoch, počas ktorých spoznávala krásu domoviny. Navyše má v pláne absolvovať prehliadku mesta spolu s odborným sprievodným výkladom. Ako klasická turistka.

Začnime tým, ako sa vám darí.

Ďakujem pekne za opýtanie, som zdravá, aj všetci moji blízki, a to je pre mňa najdôležitejšie.

Väčšina hercov má od minulého roka, pre nemožnosť pracovať, problémy. Či už existenčné alebo aj osobné, duševné. Ku ktorej skupine umelcov patríte - k tej šťastnejšej, ktorá o prácu napriek obmedzeniam núdzu nemala, alebo naopak?

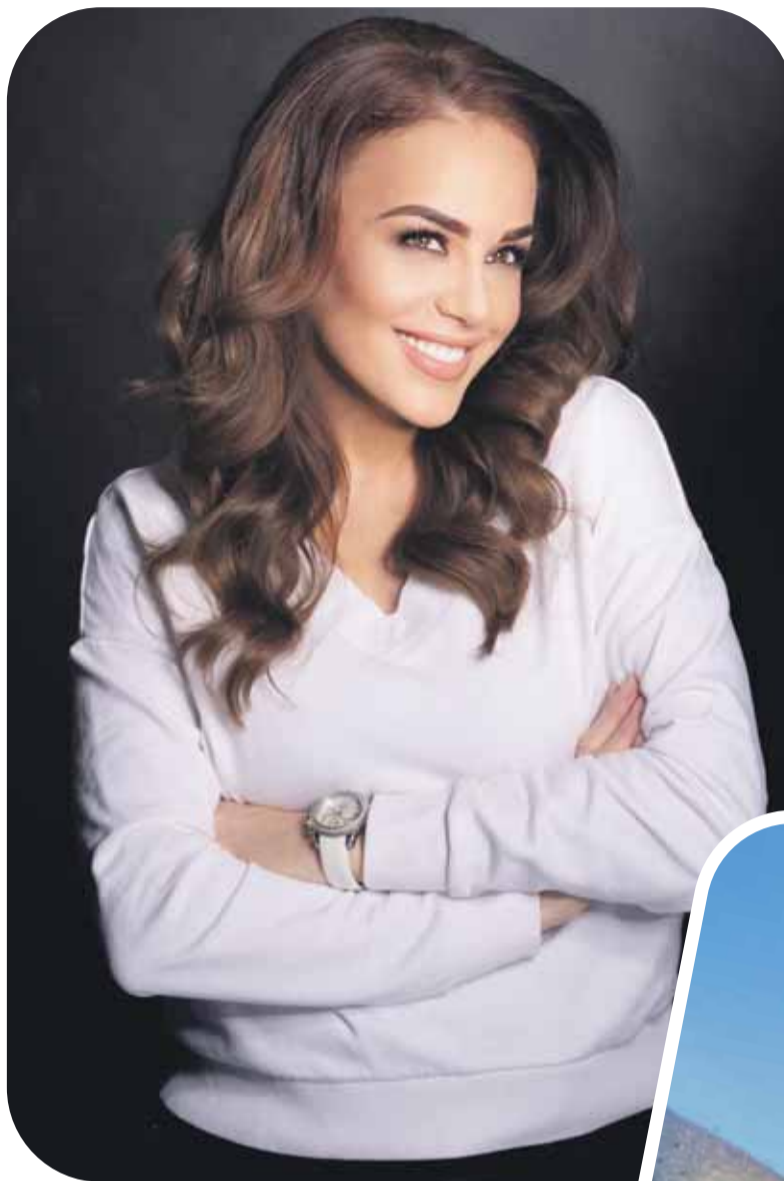
Žiaľ, nielen herci prišli o prácu, ale aj mnohé iné profesie. Pravidelne účinkujem v relácii Pichli vidly v Rádiu Slovensko, a to sme našťastie, i keď s dodržaním opatrení a bez divákov, nahrávať mohli. Občas mám dabing a instagramové spolupráce.

Znamená to, že aj sociálne siete sa stali vašim zdrojom obživy?

Dlhšie som odolávala sociálnym sieťam a dnes mi prinášajú osoh. Na Facebooku mám vytvorených niekoľko falošných profilov, ale nie som to ja. Mám iba instagramový účet. Ak sa človek správa rozumne, s vedomím, že zanecháva istú digitálnu stopu, ktorá je nezmazateľná, môžu byť sociálne siete prínosom.

Na čom momentálne pracujete, prípadne, kde vás budú môcť diváci vidieť najbližšie? Či už v televízii alebo v divadle.

Keďže pred koronou som účinkovala v troch bratislavských divadlách - Aréna, La Komika a Teatro Wüstenrot a v deviatich divadelných predstaveniach,

už vyše roka sme nehrali. Verím, že čoskoro sa budeme môcť všetci vrátiť k tomu čo milujeme, a to je divadlo. Práve v týchto dňoch sme začali skúšať aj novú divadelnú komédiu slovenského autora a bude to zároveň jeho divadelný debut. Premiéra by mala byť v lete a veľmi sa na túto spoluprácu teším.

A vôbec, vždy ste vedeli, že budete jedného dňa herečkou?

Od malička som rada naším rodinným návštevníkom hrávala rôzne scénky a chodila som na recitačné súťaže, vymýšľala kultúrny program v detských táboroch či na základnej a moderovala školské podujatia. Mám rada ľudí, páčilo sa mi baviť ich a to mi zostalo dodnes. Ako desaťročná som sa sama vybrala na konkurz do dramatického krúžku Ludus a následne som vyštudovala a získala najvyššie možné herecké vzdelanie na VŠMU.

Patríte medzi hercov, ktorí sú pôvodom z Bratislavy. V ktorých

častiach ste vyrástli, ktoré sú také tie vaše naj?

Myslím, že rodených Bratislavčanov je nás dosť, ale to je v podstate jedno. Nedeľím kolegov na Bratislavčanov a tých druhých. Nemám rada kastovanie ľudí. Narodila som sa na Bezručovej a vyrastala som v Devínskej Novej Vsi. Žila som tam 23 rokov a aj dnes keď tam zavítam, mám pocit, že idem domov... Bratislavu milujem a som lokálpatriot. Aj napriek tomu, že tu žijem celý život, dokážu ma o nej prekvapiť nejaké informácie a už roky sa chystám absolvovať prehliadku Bratislavy ako turista, aj s odborným sprievodným výkladom.

Je prípadne v Bratislave lokalita, kde by ste

možno žiť chceli, ale z nejakého dôvodu sa tak zatiaľ nestalo?

Každá lokalita hlavného mesta má svoje pre a proti. Keď ste blízko prírody, ste ďalej od centra a viac sa nacestujete. Keď ste v centre, chýba vám záhrada a pokoj. Bývam v širšom centre Bratislavy a som spokojná. Devínsku

N o v ú

po minulé roky. Navštívila a lepšie som spoznala mnohé krásne zákutia okolia Bratislavy. Pečniansky les v Petržalke, Lužné lesy, Hrušovskú zdrž, Bažantnicu v Jarovciach, Hrad Pajštún... To všetko dotvára krásny kolorit okolia nášho hlavného mesta. Aktívni športovci, turisti, ale aj obyčajní rekreatanti ako ja, si prídu na svoje.

Málokto by to do vás povedal, no ste mamou mladej slečny, ktorá bude onedlho dospelá. Mení sa vzťah medzi vami s jej pribúdajúcim vekom a vlastným, už menej detským videním sveta?

Viete, že ani ja by som to nepovedala? Nedávno som ju odprevádzala do

š k ô l k y

priateľkou a veľa sa spolu nasmejeme.

Čo sa dcére snažíte vstúpiť - čo bolo pre vás pri jej výchove to najdôležitejšie?

Pri výchove je najdôležitejšia dôvera, pretože ak vám dieťa verí, verí aj tomu, že všetko, čo mu vstúpite a spôsob akým ho vychováte, robíte správne a s láskou a vtedy ho dokážete aj kreovať. Snažila som sa z Vanesky vychovať slušného a empatickeho človeka so životným nadhľadom.

Vyzerá to tak, že sa bude po vás uberať umeleckým smerom, alebo sa vidí v inej profesii?

Zatiaľ sa nevidí nijako jasne v žiadnej profesii. Ja som mala desať a vedela som, že herectvo je to, čomu sa chcem v živote venovať. Pričuchla aj ona, už ako dieťa, k tomuto povolaniu. Naposledy pred rokom, keď účinkovala v televíznom seriáli Sestričky. Bavi ju to, ale radšej by to mala ako hobby. Uvidíme kam ju to ešte zaveje...

Ako najradšej trávite voľný čas a máte ešte to šťastie, že ho chce dcéra aj naďalej tráviť s vami, alebo už chce byť skôr so svojou partiou, kamarátkami?

Vždy si vieme na seba nájsť čas. Chodievame spolu na prechádzky, na výlety, na korčule, na bicykel. Nemáme problém užitočne naložiť s voľným časom a ani počas korony sme sa nenudili. Podľa mňa nuda ako taká neexistuje, je to len zlé zmanažovanie a nastavenie využitia voľného času.

Veronika Trojanová
(zdroj foto: archív K.H.,
Dáša Šimeková)

V 30-tych rokoch minulého storočia, kedy sa dá o Bratislave hovoriť stále ešte ako aj o nemeckom meste, o čom svedčila prítomnosť početnej nemeckej menšiny starých Prešpurákov, vydalo vydavateľstvo Samuela Steinera útlú knižôčku Karola Benyovského „Mýticky starý Prešporok“. Nie je od veci si v tejto knižke po rokoch zalistovať a prerozprávať staré príbehy.

Smrtka a strážca veže

V starom Prešporoku pri-náležala strážcom veží dôležitá úloha. Keď mešťania zaspali spánkom spravodlivých, ochraňovali strážcovia veží odpočívajúce, smrteľne tiché mesto. Každú štvrthodinu, presne v súlade s ich povinnosťou vykonali pochôdzku po vonkajšej pochôdznej strane veže, a svojim na prítomie zvyknutým zrakom sledovali okolité strechy a veľmi pozorne číhali či niekde náhodou nevyskakuje červený kohút, ktorý práve v Prešporoku spôsobil už toľko škôd. Najdôležitejšiu rolu mali pritom strážcovia z Michalskej veže.

V období, keď v Prešporoku vyčíňal mor a spôsoboval obrovské množstvo obetí, nevynechali ani jednu príležitosť, aby ne-usmerňovali ľudí, ako sa majú chrániť pred istou smrťou. Dokonca aj

v noci upozorňovali ľudí na nebezpečenstvo, ktoré im hrozí. Každú hodinu s úplnou precíznosťou vyvolávali strážcovia veží hlasným pokrikom, ktorý údajne tiež pomáhal odháňať mor.

Raz, keď takto zvolal strážca z Michalskej veže pozrel sa smerom dolu a tam zbadal na Michalskej ulici dvoch mužov, ktorí sa pohybovali hore ulicou smerom k veži. Jeden bol vychudnutý len na kosť a kožu, ten druhý bol trochu lepšie stavaný. Vychudnutý mal na sebe čierny oblek a

na pleciach niesol smrtku. Ten druhý bez ničoho, ho len sprevádzal. Medzi sebou sa potichučky rozprávali. Sprevádzajúci sa zrazu opýtal hlasnejšie toho druhého čo niesol smrtku: „Ako si ho zoberieme?“, na čo mu ten druhý odpovedal: „Tak ako leží a stojí.“ Na čo ten vzal zo svojich pliec smrtku a zamával s ňou vo vzduchu...

Strážcovi veže v tom prišlo zle, dostal triašku, sily ho opustili a spadol na zem a v tom z neho už bola len mrtvola. Nebudeš ti odháňať mor a už ich nebolo. Ktovie ako by tomu bolo dnes, keby sme mali na Michalskej veži nočného strážcu?

Z nemčiny voľne prerozprával
Sven Šovčík

Unikátne zábery na bratislavský región

Na domáci slovenský knižný trh prichádza v týchto dňoch nová výnimočná publikácia, obsahom ktorej sú čarovné fotografie mesta Bratislava a jej okolia. Fotografie vznikli objektívom miestnych fotografov.

Nakoľko už realizátori knižnej edície Slovensko z neba vytvorili fotopublikáciu o Bratislave netradičným pohľadom na ňu, čiže z oblakov, tentoraz sa rozhodli vytvoriť dielo, do ktorého sa mohli zapojiť aj ostatní bratislavskí fotografi. Tým, že v tomto meste žijú, poznajú ho do takej miery, že sa im daný objekt či panoráma mesta ukáže v netradičnom a očarujúcom svetle. Takto zachytenými zábermi sa môžete kochať aj vy, listovaním publikácie Čarovná Bratislava.

„Zapojili sme hlavne miestnych fotografov, ktorí „svoju“ Bratislavu poznajú najlepšie. Z ich čarovných fotografií zostavil kolega Martin Kmeť možno tú najmalebnejšiu knihu, aká kedy o Bratislave vznikla,“ hovorí autor myšlienky a letecký fotograf Milan Paprčka.

Bratislava, ako ju možno nepoznáte

Mesto na juhozápade Slovenska, v srdci európskeho kontinentu, kde sa postupne rozvinula sieť ciest a ulíc od oboch brehov Du-

Unikátne zábery

Historické Staré Mesto sa z rôzneho uhla v záplave zapadajúceho Slnka môže zdať priam rozprávko. Mestské uličky evokujúce historické európske mes-

BRATISLAVA, ŽUPNÉ NÁMESTIE
Foto: František Šab

naja až k úpätiám malokarpatských kopcov. Už v staroveku bola Bratislava rímskym sídlom a v stredoveku niekoľko storočí požívala pocty hlavného mesta jednej z najvýznamnejších monarchií. V jej chrámoch korunovali kráľovské hlavy, na námestiach medzi jej meštianskymi domami prekital obchod a rozmáhali sa remeslá.

Pod Bratislavským hradom sa kľukatia najstaršie uličky historického mesta. Aj takto mnohí poznajú hlavné mesto Bratislava.

tečko. Pohľad z Devínskej kobyly presvedčí každého o tom, že tu neprevláda len mestský život. Malé Karpaty sú zelenými pľúcami pre bratislavský región. Skrývajú malebné doliny, skalné útvary a krasové divy predstavujúce najkrajšie prírodné umenie. Čarovné fotografie vám predvedú Bratislavu v netradičnom svetle. Tak, ako ju možno nepoznáte.

(text a foto CBS)

— INZERCIA —

NOVINKA

SUISSE

V našej ponuke,
pre Vás
Švajčiarske
sladkosti

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

Májové premiéry v DPOH

Uvolňovanie pandemických opatrení je spojené aj s oživením kultúrnych priestorov a priestranstiev. Živá kultúra chýbala nám všetkým. Divadlo P. O. Hviezdoslava ponúkne hneď niekoľko divadelných premiér, ktoré si určite nenechajte ujsť.

Májové premiéry pripravené v spolupráci s DPOH: Tri gaštanové kone, Malý princ

Povinná literatúra je určite zaujímavejšia, ak je rozprávaná cez príbeh, ktorý ožije vďaka hercom, hudbe a ešte je aj podporený silnou výtvarnou vizualizáciou. **22. mája** sme pripravili premiéru známej baladickéj novely **Margity Figuli - Tri gaštanové**

vé kone. Lúboštný príbeh Petra a Magdalény nám ukáže, čo všetko sme schopní urobiť pre lásku. Predstavenie vzniklo v spolupráci so spoločnosťou Trieska v oku.

Na konci mája - **30. 5.** sa môžete tešiť na tanečno - činoherné divadelné predstavenie **Malý princ** v réžii Laca Cmoreja na motívy známeho Exupéryho príbehu. Svet korporácie je svetom materiálnych hodnôt, miestom, kde sa ľudia niekedy až na hranici svojich fyzických a psychických síl snažia naplniť nezmyselné kvóty, a tak nemajú skutočne čas žiť. Spojenie špičkových slovenských tanečníkov z Credance company a hercov Ondreja Kovaľa a Davida Hartla, prinesie

nezabudnuteľný divadelný zážitok.

Projekt DPOH 7 hier na tému 7 hriechov: Anómia 21

V júni je pre divákov pri-

pravená divadelná smršť siedmich pôvodných slovenských hier, ktoré autorky a autori napísali pre DPOH pod tvorivým vedením dramaturgov Dari-ny Abrahámovej, Romana

Olekšáka a Valerie Schulczovej. Hry, ktoré tvoria projekt s názvom Anómia 21, sú alúziou na sedem hlavných hriechov a zároveň sa zaoberajú témami, ktoré často rozdeľujú spo-

ločnosť. Inscenácie budú odohrané v troch priestoroch - na javisku DPOH, v Klariskách a v CO kryte. „Spoločnosť je unavená z aktuálnej situácie a je ešte viac rozdelená ako kedkoľvek pred tým. Inými slovami, dostávame sa do stavu anómie. Z toho je aj názov projektu. A číslo 21 označuje tento rok,“ vysvetľuje autorka projektu a vedúca divadelného úseku DPOH Valeria Schulczová. Premiéru prvých dvoch hier s názvami **Bratislava by night** a **Sto bábik** si môžete pozrieť už 6. júna.

Celý program DPOH nájdete na www.dpoh.sk

Zaznela “Óda na radosť v čase pandémie”

Na priečelí novej budovy SND na nábreží M. R. Štefánika sa stále nachádza nápis „Chýbate nám“. V sviatočný nedeľný podvečer na Deň Európy 9. mája sa pod ním konalo krátke hudobné open air stretnutie pod názvom “Óda na radosť v čase pan-

démie”. Išlo o spontánnu občianske podujatie, ktoré zorganizovali bývalý minister medzinárodných vzťahov Pavol Demeš, organizátor kultúrneho života v Bratislave Vladimír Grežo, hudobník a aktivista Anton Popovič, s umeleckou a technickou podporou SND.

V podaní členov orchestra SND zazneli: Eugen Suchoň - Devínska fanfára, Ludwig van Beethoven - Óda na radosť z 9. symfónie, Jeremiah Clarke - Pochod princa dánskeho. Na príľahlom námestí odznela v podaní Mucha quartet kompozícia Ilju Zeljenku - Musica Slovaca.

Podujatia sa zúčastnili pri dodržaní protipandemických opatrení desiatky hostí. Boli medzi nimi okrem iných aj minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok, minister životného prostredia SR Ján Budaj, europoslanec Ivan Štefanec, veľvyslanec Fran-

cúzska Christophe Léonzi, veľvyslanec Portugalska Fernando Tales Fazendeiro, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Ladislav Miko. S prejavom vystúpil dirigent Anton Popovič, ktorý akcentoval na úvod dvojročného procesu diskusie občanov EÚ o jej

budúcnosti (Konferenciu o budúcnosti Európy odštartovali dopoludnia na Bratislavskom hrade traja najvyšší ústavní predstavitelia Slovenskej republiky) kľúčový význam kultúry v európskom projekte.

(bak, foto DANO VESELSKY)

Fontánu na Hodžovom námestí zrekonštruovali

Fontána **Planéta mieru na Hodžovom námestí v Bratislave** prešla rekonštrukciou. Fontáne zrekonštruovali osvetlenie, potrubia a vymenili obklad.

Novinkou je LED osvetlenie. Vymenený je tiež obklad bazéna, izolácia a všetky potrubia medzi bazénom a strojovňou. Bratislavský magistrát

o tom informoval na sociálnej sieti.

“Zároveň v strojovni prebehla kompletná obnova technologického zariadenia. Viditeľnou zmenou je pridanie ďalšieho okruhu, a to výmenou za dva nefunkčné okruhy umiestnené v tesnej blízkosti nerezovej gule,” priblížilo mesto.

Nové LED osvetlenie je

umiestnené pri dvoch najväčších okruhoch, ide spolu o 48 kusov farebných svetielok. “Oba okruhy sú pripojené na centrálny riadiaci systém a sú plne individuálne programovateľné,” uviedli s tým, že fontánu tak ovládajú špecializovaným softvérom.

Planéta mieru vznikla v rukách troch autorov Fontána z roku 1982 je dielom autorov **Tibora Bártafaya, Valérie Triznovej a Pavla Vaja.**

(TASR, foto: FB Bratislava hlavné mesto)

Bratislava tento rok použije na komáre drony aj helikoptéru

Mesto Bratislava nasadí tento rok na boj s komármi zhruba 200 vyškolených dobrovoľníkov, drony, helikoptéru, lapače i vlastného koordinátora. Chce tak zabrániť intenzívnemu výskytu komárov, ktorý Bratislavu a jej okolie v posledných rokoch v letných mesiacoch sužoval. Magistrát nebude používať chemické postreky. Zasaňovať bude biologickým larvicídom BTI.

Primátor Bratislavy Matúš Vallo priznal, že komáre spôsobili v Bratislave minulý rok problém a mesto mohlo situáciu zvládnuť lepšie. *"Tento rok prichádzame s viacerými novinkami. Chceme mať na konci sezóny komárov čisté svedomie, že sme urobili všetko pre to, aby komárov v hlavnom meste bolo menej,"* vyhlásil. Mesto bude podľa neho na elimináciu tohto hmyzu používať naďalej prostriedok BTI,

pretože nemá škodlivý účinok na zdravie ľudí či živé organizmy. Vallo poukazuje aj na prieskum verejnej mienky na vzorke 1000 Bratislavčanov, ktorý preukázal, že 72 percent obyvateľov preferuje na reguláciu komárov použiť biologické prípravky. Po novom okrem pozemných postrekov môže bratislavský magistrát aplikovať **BTI aj letecky**. Chce na to použiť drony či helikoptéru z Rakúska. *"Efektívnej-*

šie tak môžeme likvidovať larvy komárov aj v ťažko dostupných lokalitách," spresnil Vallo. Bratislavská samospráva nasadí na monitoring liahnisk komárov okrem svojich odborníkov aj zhruba 200 vyškolených dobrovoľníkov. *"Tí budú vzorky zaznamenávať prostredníctvom aplikácie vyvinutej v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom. Skôr tak zachytíme viac liahnisk ešte predtým, ako sa z lariev vyliahnú ko-*

máre," vysvetlil primátor s tým, že práve v tejto fáze je BTI účinný. Monitoring v tomto roku rozšíri mesto aj o takzvané CO₂ lapače, ktoré budú rovnomerne rozmiestnené po meste. Indikovať budú výskyt dospelých komárov.

V záhradách prikrývajte sudy

V hlavnom meste sa podľa magistrátu vyskytuje viac ako 1000 väčších liahnisk a ďalšie stovky až tisíce

menších mlák, ktoré poskytujú vhodné podmienky na liahnutie komárov. Mesto poukazuje na minulý rok, keď teplo a veľká vlhkosť spôsobili, že bol veľký výskyt komárov v lesoch Malých Karpát. Liahnisko môže vzniknúť aj u ľudí v súkromných záhradách. Vallo preto vyzval Bratislavčanov, aby si najmä pri vysokých teplotách prikrývali sudy s vodou a v záhradách nemali mláčky.

Na komárov aj špeciálny "agent"

Bratislava vytvorila aj funkciu mestského koordinátora regulácie komárov. Je ním **Tomáš Troško**. Položili sme mu preto zopár otázok ohľadom riešení z jeho pohľadu.

Pomenujte si teda ešte raz všetky novinky, akými bude vedenie mesta bojovať s premnoženými komármi.

- Nábor dobrovoľníkov a dobrovoľníkov, ktorí budú monitorovať liahniská priebežne spolu s mestskými odborníkmi. Čím viac monitorujúcich odborníkov a dobrovoľníkov bude v teréne, tým rýchlejší a efektívnejší môže byť zásah.

- Dobrovoľníci a dobrovoľníčky budú tiež odberať vzorky, informácie zašlú cez aplikáciu do centrály, kde tieto dáta odborne vyhodnotíme a následne, podľa situácie, dáme pokyn na okamžitý eliminačný zásah nášmu dodávateľovi.

- Letecká aplikácia BTI helikoptérou rakúskej strany.

- Vzdušná aplikácia pomocou dronov.

- Využitie tzv. CO₂ lapačov, ktoré budú rovnomerne rozložené po meste a mestských častiach.

- Bol vytvorený nový mapový podklad liahnisk, ktorý vznikol viacročným terénnym monitoringom.

Nové aktivity si určite vyžadujú aj väčší rozpočet na boj s komármi. Aký bol rozpočet minulý rok, prípadne rok predtým a aký rozpočet je na riešenie komárov v hlavnom meste momentálne?

Súčasný rozpočet je takmer 5-násobkom vlaňajšieho a je na úrovni 189-tisíc eur. V prípade nepredvídateľnej kalamitnej situácie (hovoríme o 100 až 1000 ročnej situácii), sme pripravení tento rozpočet navýšiť. V budúcich rokoch sa rozpočet bude aktualizovať na základe výsledkov z tento rok zavedených opatrení.

Aký počet dobrovoľníkov mesto má k dispozícii a budú aj oni za túto prácu honorovaní?

O lovenie komárov prejavilo doteraz záujem približne 200 dobrovoľníkov a dobrovoľníčok. Dobrovoľníci absolvujú najprv online školenie a následne odborné školenie v teréne, kde sa naučia identifikovať liahniská, pracovať s aplikáciou, odberať vzorky a budú vybavení potrebnými pomôckami (odberovou žufankou). Tu však ich vzdelávanie nekončí, pretože v spolupráci s hlavným biológom plánujeme zabezpečiť pravidelný tréning dobrovoľníkov počas celej sezóny. Viac info ku kampani nájdete na: www.lovcikomarov.sk. Dobrovoľníci za monitoring honorovaní nebudú.

Koľko ľudí je celkovo momentálne na magistráte vyčlenených iba na riešenie problematiky komárov?

Od 1. marca je každý deň

v teréne mestský hlavný biológ (vedec Univerzity Komenského v BA), ktorý postupne pravidelne monitoruje všetky známe liahniská komárov na území mesta Bratislava a aj v príslušných súvisiacich územiach. Ide najmä o územia v blízkosti vodných tokov, inudácie odrezané od hlavného toku a lokality, kde môže dlhodobo stáť voda. Od apríla sa k nemu v rámci monitoringu postupne pridávajú aj dobrovoľníci, aby sme zmapovali a mali aktuálne informácie o liahniskách komárov počas celej sezóny.

Máte aj nejaký odhad či výpočet – o koľko percent by sa novým spôsobom lovenia komárov mala problematika upraviť, napríklad v porovnaní s rokom minulým?

Efektivitu v tomto roku budeme vyhodnocovať najmä úspešnosťou jednotlivých zásahov. Ide o zvolenie vhodného spôsobu apli-

kácie pri rôznych typoch liahnisk verzus počet preživších lariev. Tiež budeme vyhodnocovať efektivitu a presnosť monitoringu (ako často sú jednotlivé liahniská kontrolované, aká je kvalita dát o ich početnosti a lokalizácie v mapových podkladoch). Posledný sledovaný atribút bude rýchlosť zásahu v prípade premnoženia lariev.

Ako to bude fungovať v praxi – ak bežný obyvateľ, a teda nie dobrovoľný lovec komárov, zaregistruje niekde vo svojej MČ húfy komárov, tak to môže hlá-

siť mestu, dobrovoľníkom, alebo iba v rámci vedenia svojej MČ?

Bežní občania mimo dobrovoľníckych oddielov môžu zaznamenávať výskyt liahnisk a lariev komárov prostredníctvom mapy, ktorá je dostupná na vyššie spomenutom webe lovcov komárov lovcikomarov.sk. Tieto údaje sú pre dobrovoľníkov vhodným podnetom a nástrojom pre lokalizovanie a monitoring nových liahnisk, ktoré dosiaľ neboli objavené.

Veronika Trojanová
(TASR, red, foto TASR)

V Dúbravke do dvoch rokov vyrastú Agáty

Najväčší rezidenčný developer na Slovensku Cresco Real Estate posilní ponuku bývania v bratislavských novostavbách spustením nového projektu Agáty. Projekt vyrastie v bratislavskej Dúbravke, v bezprostrednom susedstve lesa, športového klubu, ale aj služieb v neďalekej nákupno-zábavnej zóne. Developer chce projektom osloviť široké spektrum záujemcov, ktorí hľadajú trvalé bývanie, komfortnú alternatívu rekreačného či víkendového bývania alebo aj dlhodobé zhodnocova-

nie financií cez investičnú nehnuteľnosť.

„Rezidenčný trh na Slovensku trpí akútnym nedostatkom bývania, najmä v novostavbách, a my sa snažíme tento dopyt uspokojiť. Projekt Agáty sa zacieluje na široké spektrum potenciálnych klientov. Ponúkame v ňom byty, apartmány a domy určené na bývanie alebo na strednodobý či dlhodobý prenájom vrátane služieb, čo je dnes vo svete už bežný produkt,“ prezrádza Ján Krnáč, výkonný riaditeľ spoločnosti a pokračuje: „Sme presvedčení, že vďaka multifunkčnosti

ponuky a výnimočnosti prostredia si v Agátach každý klient nájde presne to, čo hľadá.“

Jedným z benefitov projektu Agáty je jednoznačne jeho poloha a úzky kontakt s prírodou. Tým, že sa nachádza v blízkosti chráneného územia lesa, prirodzene poskytuje súkromie a vylučuje možnosť ďalšej zástavby. Zároveň sa projekt Agáty nachádza vo výborne vybudovanej lokalite. Dostupnej nielen osobnou dopravou, ale aj MHD. Pre ešte lepšiu dostupnosť k Agátom vybuduje developer CRESCO

REAL ESTATE obojstrannú zastávku MHD na Agátovej ulici. V okolí sa nachádzajú obchodné domy, školy, škôlky, nákupné centrum či zdravotnícke zariadenia. Okrem predĺženia električkovej trate až do nákupného centra v lokalite Bory je v blízkosti projektu Agáty v budúcnosti naplánovaný aj TIOP – terminál integrovanej osobnej dopravy s možnosťou nastúpiť na autobus či vlak.

(red,
vizualizácia Cresco Real Estate)

Počas pandémie výrazne rástol záujem o rybolov

V ČR v roku 2020 zaznamenali rekordný záujem o rybárstvo. Ľudia mali pre seba viac času, pandémia tak paradoxne pomohla niektorým odvetviam zdvihnúť popularitu. Výrazný záujem zaznamenal rybolov aj na Slovensku. Sú slovenské revíre a organizácie schopné poskytnúť možnosti novým rybárom? Ako pandémia a následne pomerne studená jar ovplyvnili bratislavské revíry? Ako sa pozerajú na obmedzenia, ktoré im definujú nariadenia vlády? O aktuálnom dianí v slovenskom rybolove sme sa rozprávali s **Marekom Horčíčkom** zo Slovenského rybárskeho zväzu (SRZ).

V ČR v roku 2020 zaznamenali rekordný záujem o rybárstvo. Vnímate nárast záujmu o rybolov aj u nás?

Podobný efekt mala pandémia koronavírusu aj na Slovensku, evidujeme v roku 2020 nárast záujmu o rybolov prostredníctvom nových členov SRZ o viac ako 1000. Pobyt v prírode bol jednou z výnimiek pohybu, čo zrejme podnecovalo záujem ľudí stať sa loviacim rybárom/kou a čas strávený v prírode využiť týmto spôsobom, čiže rybolovom.

Objavujú sa obavy, že revíre už pre viac záujemcov o členstvo nestačia. Aká je situácia

s kapacitou v revíroch na Slovensku, prípadne v Bratislavskom kraji?

SRZ hospodári na revíroch buď priamo alebo prostredníctvom svojich organizačných zložiek SRZ, na Slovensku sme mali v roku 2020 - 124 590 rybárov, počet lovných rybárskych revírov na území SR predstavuje okolo 2050 revírov z kaprovým, pstruhovým alebo lipňovým charakterom. Kapacita rybárskych revírov môže byť problém pri menších vodných plochách, prípadne v bratislavskom kraji hlavne pri štrkoviskách, ktoré majú často menšiu výmeru, a sú obľúbené rybármi zo širokého okolia, kde to v niektorých dňoch najmä na začiatku sezóny môže naozaj vyzeráť ako na pretekoch.

Pandémia a výnimočný stav však priniesli aj

obmedzenia. V súvislosti s tým sa v uplynulých týždňoch objavili obavy z prípadných sankcií za nevykonanie povinných brigád. Ako sa k tomu stavia Slovenský rybársky zväz?

Každá OZ SRZ pristupuje k plneniu brigádnickej činnosti individuálne, počas pandémie prebiehala brigádnickej činnosť väčšinou individuálnymi brigádami jednotlivcov, prípadne v závislosti na vydaných nariadeniach vlády SR.

Loveckej sezóne väčšinou predchádza dôkladná príprava rybárskych revírov? Čo všetko sa pod prípravou myslí? Ako sa vám to vzhľadom na obmedzenia tento rok podarilo?

Starostlivosť o rybárske revíry je celoročná záležitosť. Pred zahájením sezóny

v rámci brigádnickej činnosti vykonáva najmä čistenie od odpadkov a údržba prístupových ciest a potom samozrejme to zdanlivo najdôležitejšie - zarybnenie revírov. Napriek pandemickým opatreniam sa uvedené činnosti podarilo rybárskemu zväzu zabezpečiť.

Od 1. marca 2021 vstúpilo do platnosti nariadenie vlády SR č. 33/2021, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Devínske jazero. Celá južná inundácia Moravy od Vysokej pri Morave až po sútok Maliny a Moravy sa presúva do 3. stupňa ochrany, čo výrazne obmedzí činnosť vašich členov v oblasti. Ako to vnímate? Chystáte v tejto veci nejaké kroky?

Obmedzenia vyplývajúce pre našich členov z vyšších

stupňov ochrany vnímame ako často neodôvodnené aj vzhľadom k skutočnosti, že výkon rybárskeho práva je oprávnenie v prvom rade chrániť, chovať a až potom loviť ryby. Rybársky zväz sa svojimi činnosťami v najväčšej miere venuje ochrane vôd a zachovaniu populácií rýb zo všetkých subjektov, čo je samozrejme dôsledkom, že je majoritným užívateľom rybárskych revírov a disponuje početnou členskou základňou, dlhoročnými skúsenosťami a odborníkmi na rybársku problematiku. Z dôvodu obmedzení výkonu rybárskeho práva vo vyšších stupňoch ochrany SRZ Rada požiadala o výnimku zo zakázaných činností týkajúcich sa rybárstva na revíroch v 3. a 4. stupni ochrany, ktorá je v štádiu riešenia. Žiadosť bude doplnená o predmetné územie, keďže v čase jej podania CHA Devínske jazero ešte nebol vyhlásený.

V súvislosti s jazerom Kuchajda v Bratislave boli pred pár dňami medializované správy, že ide pri tomto väčšom úhyne rýb o bežný jav, obzvlášť pozorovateľný na jar. Ale nájdú sa aj prípady, kedy k úhynom nemusí dochádzať. Čo vás najviac znepokojuje v súvislosti so stavom vôd a rýb na Slovensku? Zachytili ste nejaký zhoršujúci trend v súvislosti s klimatickými zmenami

mi alebo znečistením či toxicitou vôd? Sú v tejto súvislosti nejaké druhy rýb na Slovensku ohrozené?

Medializované informácie o úhyne rýb v rybárskom revíri Štrkovisko Kuchajda prípadne v iných rybárskych revíroch sú každoročne sa opakujúcou témou. V jarnom období dochádza pravidelne k menším či väčším úhynom rýb, čo je ale bežný a prirodzený jav pokiaľ úhyn nepostihne väčšinu obsádky. Je prirodzené, že obsádka rýb v revíri je po zime oslabená a náchyľnejšia k chorobám a teda dochádza k úhynu slabých a chorých jedincov. Zároveň je tento rok situácia o to horšia, že vplyvom pomerne studenej jari dochádza k pomalému zvyšovaniu teploty vody v revíroch (zvlášť v štrkoviskách) a to dopomáha rozvoju ochorení.

Rybárske revíry na Slovensku v poslednej dobe zaťažujú rôzne problémy zhoršujúce ich stav a to najmä na vodných tokoch. Z celej rady negatívnych vplyvov treba spomenúť hlavne znižovanie prietokov, fragmentácia vodných tokov, znečistenia a ekologické havárie, ktorých sila je znásobovaná nízkymi prietokmi, rybožravé predátory a eutrofizácia u stojatých vôd.

Jana Pohanková
(foto slovenskyrybar.sk)

HOLLYWOOD SK
FILMY · SERIÁLY · HUDBA · HRY · ZÁBAVA

Vytvorili sme pre vás kategóriu **POZRITE SI TENTO TÝŽDEŇ**, v ktorej nájdete najčerstvejšie novinky, ktoré si môžete ihneď pozrieť na svojich obľúbených streamovacích platformách. V článku pod trailerom **KLIKNI na ŽLTÉ tlačidlo**

PREHRAJ V NETFLIX / HBO GO

www.hollywood.sk

NAJČERSTVEJŠIE SPRÁVY
ZO SVETA FILMU, SERIÁLOV,
HUDBY, HIER A ZÁBAVY.

BRATISLAVSKÝ KURIÉR ...

ala, alea, ape	Kwa Zulu-Natal	poola-movali	anglické džízové jednotky	násilím odvieč	arn, asot, Atik	predložka	ovládol, zmocnil sa	vlastný levovi	mužské meno	ato, Laa, olys	Dom odborov	nezištné	exis-tovalo	rímsky boh lásky		spotrebné družstvo	úpravca výkladu	prívetivá	mastná tekutina		hliník (zn.)	siedma trieda gymnázia	poob-tinále	mítvy, po nem.	
pádová otázka					obrobená pôda					obdobie					zjedno-titeľ Slovanov					staro-grécky zhyralec					
mesto na Morave					vyčistiť v práčke tým smerom					obidvom čistiť na vane					bezduchý výcvik plí, po česky					pretože Adolf (dom.)					
letecký útok						menšie nákl. auto časové rozpätie					patriaci Elovi kryha, po česky					kocka, po latin. meno her. Gibsona				citoslovce tíšenia túz					
1																							likér z ryže		
Stredná všeobecno-vzdelávacia škola																									
zvrtné zámeno			nicotin-amid mono nukleotid	šachová prehra rumunské mesto				obruba	druh papagája jazero v Kanade				možno	pracuj nožom vojenská jednotka			ponárjať	druh topoľa ochrana tovaru							
srst' oviec					nasávala únik					vyhnutý kočovník kyslá pochutina					feudálny majetok švédske m. meno					milý Fatimy koralový ostrov					
štekla (expr.)						časť roka orgán zraku					somár stupeň neogénu					pracovitá žena časť Viedne					bočná loď baziliky odporov. spojka				
	meno nórskeho kráľov	vojenský pakt slovenské mesto					mačička ofúkať dymom			st. český spevák metóda, forma				Talian, po česky neutratil			pomoc predajňa tabaku					dobre (slang.) všetky písmená			
citoslovce vzdychu			deka-gram vytvoril penu										mongolský pastier strašidlo					meno Karolíny vzdychal					vydavateľ	biblický more-plavec	
hora				kvalitné uhlie astát (zn.)					rúbem španiel. člen					respiračný syndróm hlas kozy						život, po nem. rob brázdy					
francovka					boxerská skratka	opica, po angl. značka tvárnic					Európska komisia (skr.)	vlastným prosom			ruské jazero	kaligraf. pero naplúž					milii-ampér (zn.)	Eduard (dom.) pieseň z opery			
2																									
	Air Natura (skr.) rieka pri Omsku			charakteristika 51 (rim.)					biograf grécke písmeno					bratovrah arzén (zn.)							zatykač (zastar.) MPZ áut Peru			popovok	
omotal					meno politika Palmeho					grafitová náplň ceruzky					rina, po česky						modla, vzor				
africký štát					pracuje					ozdobný pás budovy					časti chotára (histor.)						švajčiarska rieka				

Prípravil: Slovenský zväz hádankárov a križovkárov, szhk@szhk.sk

Autor: M. Kupčo

www.konditoreikormuth.sk

